WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... — Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 172. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ВЕРЕСНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 9, 1958 No. 172. VOL. LXV.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ДЛЯ ОБЛАСТЕЙ ІЗ БІЛЬШИМ БЕЗРОБІТТЯМ

Вашингтон. — Під час свого одноденного перебування у Вашингтоні, куди він приїхав у суботу 6 вересня ц. р., перервавши вакації в Нюпорті, Ровд Айленд, для полагодження ряду актуальних справ і відбуття нарад із членами уряду, президент Айзенгавер поклав своє вето проти ухваленого Конгресом і переданого йому для підпису законопроєкту про федеральну допомогу областям із більшою кількістю безробітних. Згаданий законопроєкт передбачав асигнування 279 мільйонів долярів для таких районів. Не підписав президент Айзенгавер цього законопроєкту тому, що він „не є здоровий із кількох причин, а головно тому, що той законопроєкт зменшує відповідальність місцевих чинників і переносить її на федеральний уряд". Ті републіканські члени Конгресу, які стараються цього року про перевибір, натискали на Президента, щоб підписав згаданий законопроєкт, але він поставив проти нього „вето", бо демократичні члени Конгресу призначили завелику суму з федеральних фондів на підтримку районів із більшим числом безробітних. Під час свого суботнього перебування в Білому Домі президент Айзенгавер підписав шістнадцять менших законопроєктів із загального числа 1,102 законопроєктів, ухвалених Конгресом і переданих йому для підпису. Досі през. Айзенгавер підписав 619 публічних законів, 444 приватні і поклав своє вето проти 39-тьох законопроєктів. Крім того у Вашингтоні през. Айзенгавер відбув ще конференцію з генеральним прокуратором Вільямом П. Роджерсом в справі шкільної інтеграції і під час обіду зустрівся з членами Ради Крайової Безпеки і разом з ними, як теж з керівниками відповідних ресорсів в уряді, обговорив проблеми зв'язані із ситуацією на Далекому Сході. Після того Президент конферував ще з державним секретарем Джаном Фостером Доллесом. Увечорі цього ж дня през. Айзенгавер вернувся до Нюпорту.

Передбачають збільшення фабричних інвестицій

Вашингтон. — Департамент торгівлі передбачає, що видатки на фабричні інвестиції в другій половині цього року будуть значно більші, як в першій половині цього року. Це найкорисніший звіт про економіку країни в цьому році, в якому передбачає збільшення фабричних інвестицій в 4-ій чверті цього року. Це передбачення цікаве тим, що досі численні економічні аналітики твердили, що збільшення фабричних інвестицій передбачене аж на середину 1959-го року. Треба пригадати, що зменшення видатків на фабричні інвестиції — це одна з головних причин економічної рецесії 1957-1958 років. Ось інвестиційні фабричні видатки в попередніх чвертях: перша чверть 1958 — 32,410,000,000 долярів; друга — 30,320,000,000; третя — 30,320,000,000 (згідно з пляном), а в четвертій чверті передбачені видатки — 31,020,000,000 долярів. Збільшені фабричні інвестиції свідчать про тривкість економічного поліпшення.

Гарриман і прем'єр Фрост відкрили електрівню на ріці св. Лаврентія

Массена, Н. Й. — 5-го вересня губернатор Ню Йорку Аверел Гарриман і прем'єр провінції Онтаріо М. Фрост відкрили першу електрівню на ріці Св. Лаврентія, пускаючи в рух 11 гідроелектричних генераторів. За один рік ця електрівня матиме 32 генератори і висилатиме 1,880,000 кіловатів електричної енергії до фарм і фабрик в північній частині нюйоркського стейту. Урочистість відкриття цієї електрівні — це найбільший осяг 4-річної праці і двадцятирічної політичної і економічної боротьби за побудову проєкту ріки Св. Лаврентія, який коштує 650,000,000 долярів. Побудова морського шляху Св. Лаврентія і електрівень — це вислід порозуміння між ЗДА, Канадою і Нюйоркським стейтом та провінцією Онтаріо. Гарриман признав заслуги свого попередника губернатора Томаса Дюї для побудови цього проєкту.

20 вбитих і 60 ранених під час військової революти у Венесуелі

Каракас. — Венесуеля — 7-го вересня два вигнані з країни підполковники Хуан де Діос Манкада і Гелі Мендоза таємно вернулися до столиці і пробували скинути теперішній уряд контрадмірала Вальфганга Ляррасабаля, який перебував у східній частині країни. Та революта не вдалася, і уряд зараз по полудні повідомив, що в країні панує повний спокій, три провідники бунту втекли до чужої амбасади (мабуть до мехіканської), а четвертого вдалося заарештувати. Військова хунта, яка тепер урядує у Венесуелі, заповіла, що вона і надалі буде урядувати згідно з конституцією, і що нові вибори відбудуться ще цього року, мабуть у листопаді. Під час боїв згинуло 20 осіб, а коло 60 поранено. Найбільше вбитих було під час того, як юрба атакувала касарні військової поліції, частина якої була в спілці з провідниками бунту.

НА НАРАДУ В БІЛОМУ ДОМІ

Секретар оборони Ніл МекЕлрой (ліворуч) і голова об'єднаних шефів штабів ген. Натан Твайнінг ідуть до Білого Дому, щоб взяти участь в конференції Ради Крайової Безпеки, скликаної през. Айзенгавером для обговорення справ зв'язаних із ситуацією на Далекому Сході.

ЕКЗЕКУТИВА І КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ ЗУАДК-ту ВІДБУЛИ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ НАРАДИ

Филаделфія. — В минулу суботу 6 ц.м. відбулось тут засідання Екзекутиви Злученого Українського Американського Комітету, останнє перед конвенцією цієї американсько-української допомогової централі, яка відбудеться 27-го ц.м. у Филаделфії. У засіданні Екзекутиви взяли участь президент ЗУАДК-ту д-р В. Галан, три його заступники — д-р М. Стахів, адв. М. Пізнак і Олена Лотоцька, екз. дир. Василь Мудрий і скарбник І. Харамбура. В п'ятницю і суботу, 5 і 6 ц.м. там же радила Контрольна Комісія ЗУАДК-ту в особах ген. О. Загродського, Романа Слободяна, Василя Довганя, І. Кедрина-Рудницького й Катерини Пелешок. В суботу пополудні окрему нараду перевели під головуванням д-ра В. Галана три члени Екзекутиви — В. Мудрий, д-р М. Стахів і Д Харамбура і три члени Контрольної Комісії — В. Довгань, І. Кедрин Рудницький і Р. Слободян разом із делегованими останньою Радою Директорів і членами — Дмитром Галичином і Антоном Батюком. Всі ці наради в першу чергу стосувались фінансів ЗУАДК-ту та звідомлень, що будуть пред'явлені згаданій конвенції ЗУАДК-ту, яка буде 6-ими з черги Загальними Зборами цієї установи. Напередодні конвенції, 26 ц.м., відбудеться ще одно засідання Контрольної Комісії, щоб могти включити у звіт аналізу того звідомлення, що його підготовляє централя. Остання конконвенція ЗУАДК-ту відбулась 13 листопада 1955 р. у Филаделфії.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ДЖЕРЗІ СИТІ ПРИГОТОВЛЯЄ ІМПРЕЗИ

Джерзі Сіті. — Протестаційна маніфестація в 25-річчя зорганізованого Москвою Великого Голоду в Україні та врочистого відзначення 40-річчя Листопадового Зриву це дві великі імпрези, що їх приготовляє місцева Українська Громада в найближчому часі та які були предметом окремих нарад місцевого Відділу УКК минулої неділі, 7-го вересня. Імпрези відбудуться вже в новозрудованому коштом приблизно чверть мільйона долярів Українському Народному Домі, врочисте посвячення і відкриття якого відбудеться в найближчу неділю, 14-го вересня, з участю губернатора стейту Роберта Майнера, посадника міста Вітковського та ряду інших достойників. Справою підготови імпрез займається окрема наименована Відділом УКК імпрезова комісія, очолювана проф. Ващуком. Крім справ згаданих імпрез, на недільних нарадах Відділу УКК, якими проводив його голова п. А Шаран, обговорено ряд інших актуальних проблем громади, зокрема справу виховання дітей в українському національному дусі. Громада збудувавши величавий, один з найкращих в Америці, Український Народний Дім заповідає новий, світлий розвиток.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ ЗАКУПИВ ПЛОЩУ

Ню Йорк. — Місцевий Український Спортовий Клюб підписав недавно контракт про закуп площі, що служитиме не тільки різним спортовим, але і громадським цілям — інформує голова Клюбу п. Михайло Гаврилюк Площу, що має 100.000 квадратних стіп (400 стіп довжини і 250 стіп ширини) та яка положена між 123 і 124 вулицями та 31 дорогою (Road) і булевардом Толмена, закуплено за 40,000 долярів, з чого 12,000 треба заплатити готівкою, а на решту затягається гіпотечну позичку із сплатою впродовж 5 років. Крім того потрібно ще 300 долярів на вирівняння площі, 1,000 долярів на будову загороди та відповідної суми на будову необхідних будинків. УСК має тільки частину цих фондів, але сподіється, що українське громадянство, зрозумівши великі і різноманітні користі з такої площі для розвитку спорту і збагачення українського стану посідання, відгукнеться щирими пожертвами на заклики УСК-у та складе відповідні фонди. Це тим більше, що площа матиме також загально-громадське приміщення, бо добре надається на пікніки, маніфестації під вільним небом і подібне.

КУПЕР І ГІБСОН — ЧЕМПІОНИ АМЕРИКИ В ТЕНІСІ

Ню Йорк. — 7-го вересня 22-річний австралієць Ешлі Купер і молода жінка з нюйоркського Гарлему Алтеа Гібсон здобули чемпіонати Америки в тенісі, мавши вже титули Великої Британії, які вони здобули в липні цього року. Купер переміг Андерсона, а Гібсон перемогла Дарлену Гарт з Каліфорнії.

● **Восьмий З'їзд Об'єднання Української Демократичної Молоді** відбувся в дня 30 і 31 серпня ц. р. в Дітройті. Після обговорення організаційних і політичних питань обрано нову головну Управу (1958-1959 рр.) з головою Леонідом Чудовським і секретарем Ніною Наливайківною у проводі. До Контрольної Комісії увійшли Юрій Криволап, Віра Русанівська та Володимир Григоренко й до Товариського Суду Григорій Лень, Галина Колосюк та Віктор Лисянський.

ПЕЙПІНҐ ПРОПОНУЄ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ФОРМОЗИ. ЗДА ПОГОДЖУЮТЬСЯ

ЧУ ЕН-ЛАЙ СКЛАВ ВЕЛИКУ ЗАЯВУ У СПРАВІ ФОРМОЗИ И ПРИБЕРЕЖНИХ ОСТРОВІВ. — У ВАШИНГТОНІ ВІДБУЛОСЬ ПІД ГОЛОВУВАННЯМ ПРЕЗИДЕНТА НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ КРАЙОВОЇ БЕЗПЕКИ

Вашингтон. — У ситуації в обширі Формози прийшла настільки зміна на краще, що комуністичний Китай, поруч із проголошенням мобілізації дальшими погрозами, припинив у минулу суботу обстрілювання Квімой та запропонував відновлення переговорів на амбасадорському рівні, що велись були від серпня 1955 року в Женеві та перервались 12 грудня мин. року після 77-х безплідних засідань. У суботу 6 вересня ц. р. відбулось під проводом Мао Тсе - тунґа засідання т. зв. Найвищої державної ради комуністичного Китаю, на якому комуно - китайський прем'єр Чу Ен-лай склав заздалегідь приготовану й верхівкою китайських комуністів одобрену заяву. Вона нав'язує до заяви державного секретаря Дж. Ф. Доллеса з 4 ц. м., в якій ЗДА заявили рішення боронити острови Квімой і Матсу, якщо вони будуть заатаковані китайськими комуністами. Чу Ен-лай далі обстоює тезу, що Формоза (Тайван), архіпелаг Пескадорів (Пенґту) й всі інші прибережні острови в протоці Формози — це нероздільна частина Китаю, в якому „нарід" встановив теперішню комуністичну владу і що „визволення" тих островів з-під влади „кліки Чіянг Кай-шека" — це виключно внутрішня справа Китаю, до якої ніхто не може втручатись. Тому — за заявою Чу Ен-лая — всі союзницькі договори між ЗДА й націоналістичним Китаєм не мають для китайських комуністів ніякого значення і вони не можуть рахуватися з ними. Тому комуністичний Китай підтверджує ще раз своє рішення „визволити" названі острови, вживши для цієї цілі всіх доступних йому засобів у догідному для комуністів часі. Водночас Чу Ен-лай таврує З'єдинені Держави, як „найзапеклішого ворога всіх національних визвольницьких рухів в Азії, Африці і Південній Америці та світового руху миру". Проте наприкінці цієї войовничої і наклепницької заяви комуністичний Китай пропонує відновити згадані вище американсько - китайські переговори над справою Формози. За твердженням агенції „Ассошіейтед Пресс", що покликується на пейпінґське радіо, на тому самому засіданні Найвищої державної ради комуністичного Китаю рішено проголосити генеральну мобілізацію всіх збройних сил „Народної республіки Китаю".

Заява Чу Ен-лая була вже відома, коли в суботу 6 ц. м. в полудне відбулось у Вашингтоні під проводом президента Айзенгавера, який спеціяльно для цієї цілі прилетів з свого місця відпочинку біля Нюпорту на Ров Айленді, надзвичайне засідання Ради Крайової Безпеки, спеціяльно для справи воєнної небезпеки, що настала у зв'язку з ситуацією в протоці Формози. У тому засіданні взяли, крім Президента участь державний секретар Доллес, секретар оборони МекЕлрой, секретар скарбу Андерсон, голова шефів об'єднаного штабу ген. Твайнінґ, директор мобілізації оборони, директор Інформаційної агенції і діючий директор Центральної розвідчої агенції. Віце - президент Ніксон не міг явитися, бо не зміг відкликати давно заповідженої своєї промови на інавгурації Гарвардського університету. У проголошеній після того офіційній американській заяві стверджується, що коли китайські комуністи погоджуються на заклик Америки з 4 вересня ц. р., щоб у справі Формози й інших китайських островів не вживати збройної сили, та американський уряд „вітає" таку поставу й з свого боку заявляє, що американський амбасадор у Варшаві Джекоб Бім готов в кожній хвилині взяти участь у новій зустрічі з китайським комуністичним амбасадором. Однак — зазначає американська заява — Америка „не візьме участи в будь-якому такому договоренні, яке знехтувало б права нашого союзника, Республіки Китаю".

Америка боронитиме південно-східню Азію

Нюпорт. — З нагоди четвертих роковин підписання в Манілі Південно-східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО), президент Айзенгавер заявив у своїй літній резиденції біля Нюпорту на Ровд Айленді в минулу неділю, 7-го ц. м., що „в обличчі непоменшеної небезпеки південно-східній азійський бльок буде рішуче становити надалі охоронний щит, щоб зберегти нашу спільну спадщину миру". До СЕАТО належать ЗДА, Англія Франція, Австралія, Нова Зеляндія, Філіппіни, Сіям і Пакістан. „Досвід ЗДА в СЕАТО — заявив Президент — потвердив наше переконання, що міжнародна організація вільних народів, створена у згоді з принципами чартеру Об'єднаних Націй, забезпечує тверду базу для спільної акції в обороні миру і безпеки". З цієї самої нагоди склав окрему заяву державний секретар Дж. Ф. Доллес. Нав'язуючи до сучасної кризи в обширі протоки Формози, Доллес звернув увагу, що китайські комуністи ніколи не виреклися збройної сили, як засобу для осягнення своїх цілей. Ця комуністична поведінка — заявив Доллес — свідчить найкраще про небезпеку, яка існує постійно з комуністичного боку для всіх країн південно-східньої Азії і Океанії.

Гості з Арґентини в УНСоюзі і „Свободі"

Минулої п'ятниці, 5-го вересня, головну канцелярію Українського Народного Союзу та В-во „Свободу" відвідали пп. Іван Григоращук та Геодор Хомишин, відомі металеві підприємці та громадські діячі з Арґентини. Обидва вони перебувають в ЗДА в приватних справах, але маючи відповідні повновласті арґентинської Центральної Української Репрезентації, полагоджують при цій нагоді і різні справи, зв'язані з українською активністю у вільному світі. П. Ів. Григоращук репрезентував українців Арґентини при організації Пан-Американської Української Конференції (ПАУК) десять років тому, а інж. Т. Хомишин окремо займається справою видання Історії України Дмитра Дорошенка еспанською мовою. З уваги на коштовність такого видання, яке в головній частині фінансує кілька українських підприємців в Арґентині, вони сподіються дістати для цієї мети і деяку допомогу (потрібно їм ще 2,000 долярів) від своїх братів у ЗДА і Канаді. П. Т. Хомишин, що впродовж останніх тижнів відвідав також Канаду, підкреслює велику увагу, яку він зустрів там від канадійців, зокрема в гідроелектричних підприємствах в Торонті, а Транс-канадійська повітряна лінія, на його інтервенцію, пообіцяла додати до своїх різномовних вияснень, що їх ставиться до розпорядження пасажирам літаків, також і вияснення українською мовою.

ВОЄННІ КОРАБЛІ ЗДА ЕСКОРТУЮТЬ ПОСТАЧАННЯ НА КВІМОЙ

Тайпей. — Американські воєнні кораблі ескортували в неділю 7 вересня ц. р. націонал-китайські кораблі, що везли харчі, амуніцію і підкріплення для націонал-китайського гарнізону на острові Квімой. Між ескортуючими американськими кораблями був також важкий кружляк „Гелен", прапорний корабель віце-адмірала Волеса М. Біклі. Цей адмірал виявив, що американські воєнні кораблі ескортували постачання на Квімой вже від минулої середи, але в минулу неділю вони вперше зробили це денною порою. В офіційному комунікаті говориться, що американська Сьома Фльота зробила це на просьбу націонал-китайського уряду. Від 23 серпня ц. р., відколи китайські комуністи почали гостре бомбардування Квімою гарматнім вогнем з китайського суходолу та з літаків, постачання на Квімой було перерване. Минулотижнева спроба націонал-китайських кораблів перервати комуністичну бльокаду Квімою не вдалася й кораблі вернулися до своєї бази Хоч — за твердженням часописів — націонал-китайська воєнна фльота достатучно сильна, щоб могти впоратися з комуністичною бльокадою проте уряд Чіянг Кай-шека мабуть, не захотів анґажувати її в постачальну операцію, другорядну з погляду оборони самої Формози, щоб не наразити своєї воєнної фльоти на втрати, що їх трудно було б виповнити. Китайські комуністи негайно оскаржили З'єдинені Держави в порушенні воєнними кораблями „територіяльних вод" комуністичного Китаю. Комуністи пригадали при цій нагоді, що вони проголосили були широку на 12 миль прибережну смугу, як „територіяльні води". У ту смугу цілістю входить острів Квімой. З'єдинені Держави не визнали того комуністичного проголошення та визнають надалі тільки тримилеву прибережну смугу за внутрішні води Китаю. На терені Китаю комуністичний уряд зорганізував в Пейпінґу й інших містах масові протиамериканські демонстрації. За часописними коментарями, широке населення Китаю взагалі до цього часу нічого не знало про напруження в протоці Формози, бо комуністична преса не подавала докладно ходу подій. Щойно з закликів пейпінґського радія до оборонців Квімою, щоб вони піддалися, та з проголошеної заяви Чу Ен-лая китайські маси дізналися про те, що ситуація дійсно небезпечна. Однак китайські маси під комуністичною владою — повідомляє преса — взагалі не цікавляться цими справами.

Булґаніна викинули з Президії компартії

Москва. — *Центральний комітет компартії ССCP* на своєму засіданні в минулу суботу 6 вересня ц. р. виключив з Президії компартії Ніколая Булґаніна, колишнього совєтського міністра військових справ, прем'єра та супутника Хрущова в спільних подорожах до Індії, Юґославії, на конференцію „на вершинах" в 1955 році до Женеви та до Лондону. В минулому місяці Булґаніна перенесено зі становища директора державного банку в Москві на голову обласної економічної комісії в Ставрополі у північному Кавказі, при чому він утратив місце в раді міністрів. Про причини теперішньої дальшої деґрадації Булґаніна не сказано ні слова. Водночас заповіджено, що 21-ий конґрес компартії ССCP відбудеться 27-го січня 1959 року і що він буде присвячений головно проблемам совєтської економіки в роках від 1959 до 1965. Доповідачем в цій справі буде Хрущов, а його тези будуть заздалегідь *оприлюднені* в совєтській пресі.

Мендес-Франс проти де Ґоля

Париж. — Колишній французький прем'єр, близький співробітник генерала де Ґоля в русі спротиву проти німецької окупації у Франції, Пієр Мендес-Франс виступив в минулу п'ятницю 5 ц. м. з публічною гострою атакою проти проєкту нової французької конституції. Він назвав її протидемократичною, а заповіджений на 28 ц. м. плебісцит назвав спробою ввести хаос і анархію. Він звернув увагу, що голосування „так" чи „ні" стосуватиметься в трьох частинах Французької Унії — у метрополітальній Франції, в африканських колоніях і в Альжирі — трьох цілком різних справ, і тому ціле те голосування, мовляв, не має сенсу. Мендес-Франс закликав не дати себе застрашити погрозами військового перевороту. На випадок відкинення проєкту конституції, що з ним приходить де Ґоль, Мендес Франс заповів скликання протягом одного місяця національного зібрання для ухвалення теж нової конституції, але в іншому вигляді. Тим часом 15 французьких політичних партій з-поміж існуючих 23-х заявились за новою конституцією де Ґоля. Зросли теж вигляди, що соціялісти голосуватимуть також „за".

В АМЕРИЦІ

● **Пентаґон** видав зарядження, щоб члени родин американських вояків, які відбувають службу на Формозі, не їздили тепер на той острів. Представник департаменту справедливости заявив, що це є „звичайна обережність в теперішніх обставинах".

● **21-річний болгарський король** на вигнанні Симеон ІІ вступив до військової академії у Вейні, Па. Королем став він у віці 6 років, під час другої світової війни, коли його батько король Борис таємно помер в окупованій німцями Болгарії.

● **Повітовий суд** в Мінеолі, Лонґ Айленд, Н. Й., засудив 21-річного продавця Кеннета Бредлі на 1 рік тюрми за те, що їхав із швидкістю 100 миль на годину, не мавши права їздити автом. Поліцисти здогнали Бредлі на віддалі 13 миль. Права їздити автом позбавили його два місяці тому за неправильну їзду.

● **Жіноча Протиалькогольна Християнська Спілка** на своїй конвенції у Вашинґтоні ухвалила резолюцію-протест проти того, щоб на урядових дипломатичних прийняттях подавали гостям алькогольні напої, оплачувані державним коштом. Конвенція ухвалила цілий ряд резолюцій для поборювання алькоголізму.

● **Поліція в Шарлотті**, Півн Каролайна, заборонила промовляти на публічних зборах Джанові Касперові, який був караний за підбурювання проти кольорового населення. Каспер родом із Ню Йорку, агітував у південних стейтах проти об'єднання шкіл.

У СВІТІ

● **Англійське міністерство летунства** видало заборону для всіх цивільних авіяційних компаній уприємнювати пасажирам подорожі ручними радіоапаратами. Стверджено, що такі маленькі радіоапарати перешкоджають пілотам в їх радіокомунікації.

● **Дім моди в Токіо** вислав найбільшу японську красуню, 24-річну Мітсуо Госака, на Тихоокеанський Фестиваль, що 11 ц. м. відкривається у Сан Франсіско. Мітсуо Госака показуватиме на цьому фестивалі японські жіночі убрання.

● **В Індії** почалися приготування до перепису населення, який відбудеться в 1961 році. Кулькістю свого населення Індія займає 2-ге місце в світі. Сподіваються, що за три роки буде там кругло 400 мільйонів мешканців.

● **Йорданський уряд** проголосив комунікат про перехоплення каравани верблюдів із зброєю та вибуховими матеріялами, що мали бути перепачковані з Синайського півострова, який належить Єгиптові.

● **Кожного четверга** збирається в Парижі 37 членів французької Академії Наук для опрацювання дев'ятого, доповненого видання словника живої французької мови. Від 1694 р. появилось вісім видань такого словника. Однак тому, що пересічний вік „безсмертних" є 73 роки, їхня праця йде дуже повільним темпом. Протягом останніх 20 років вони дійшли лише букви „Ц", третьої у французькому альфабеті. Обраховують, що дев'яте видання словника буде готове в... 2085 році.

● **Д-р Авґуст Фредерік Штаатс**, президент Німецького Ракетового Товариства, заявив, що він має відомості про те, що Совєти гарячково приготовляються до здобуття нового пропаґандивного успіху — вистрелення ракети на Місяць. Совєтські вчені — твердить він — працюють днями й ночами над двома речами: ракетою на Місяць і новим „спутніком" з живою людиною, яка могла б вернутися на Землю. Большевики заперечують, начебто вони вже пробували випустити на Місяць ракету.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

САМОСТІЙНІСТЬ ДЛЯ АФРИКАНСЬКИХ НАРОДІВ

На тлі сучасної холодної війни між Сходом і Заходом та нової загрози світової війни внаслідок загостреної ситуації на Далекому Сході — майже непомітно перейшла подія велетенської ваги, яка особливо для нас, українців, має свою політичну вимову. Франція відмовилась від свого сторіччями стосованого колоніяльного принципу і офіційно проголосила право колоніяльних народів на державну самостійність. Зробив це найавторитетніше її нинішній прем'єр, генерал де Голь, під час минуломісячної подорожі по африканських посілостях Франції, заявляючи скрізь, на Мадаґаскарі, у т. зв. Рівниковій Африці і в Західній Французькій Африці, буквально: „Державність — це ваше право!". Коли в Дакарі сенеґальські мурини, демонструючи з нагоди його приїзду, кричали „самостійність!" — він відповів: „Як хочете самостійности, то можете її мати. Треба тільки, щоб ви неґативно голосували в плебісциті у справі нової французької конституції". Коли де Голеві закинули, що його признання права на самостійність народів в африканських колоніях має тільки теоретичну вартість, якщо він водночас погрожує, що самостійність виключає дальшу економічну допомогу від Франції, — то він заявив, що не тільки тепер, у зв'язку з плебісцитом, але й будь-коли пізніше кожна африканська складова частина Французької Унії має право зажадати самостійности, і „французький нарід напевно пошанує таке бажання".

Якщо так поставлена справа буде зафіксована в новому тексті французької конституції — як заповів де Голь, — то це матиме дійсно історичне значення. До всіх попередніх актів, які стверджували право державного самовизначення народів, теперішнє проголошення має ту особливу вагу, що його робить держава, яка найдовше зберегла свої колоніяльні традиції. Вона взагалі відмовляється від централістичної системи, прикметної для французького способу адміністраційно-політичного думання, і передбачає у заповідженому на 28 вересня ц. р. плебісциті дві можливості для 28 мільйонів мешканців „французького чорного континенту": або автономія в рямцях Французької Унії, або самостійність із розірванням всіх зв'язків із Францією. У першому випадку автохтони мають голосувати „так", в останньому — „ні". Це несподіване становище виявилось також з погляду актуальної тактики дуже спритним потягненням: і воно вибило з рук зброю всім крайнім елементам у протифранцузькій аґітації і поставило в незручну ситуацію речників негайного проголошення державної самостійности. Правда, один із чорних прем'єрів заявив: „волімо бідність у свободі, ніж добробут без гідности", але — за пресовими відомостями — більшість автохтонних африканських лідерів вважають, що радше треба виждати з проголошенням самостійности до часу, коли маси політично дозріють і осягнуть економічну самовистачальність.

Проголошення де Голя викликало мішані почування серед французів і серед мусульман-автохтонів в Альжирі. Бо, наче на глум, саме в тій французькій посілості, яка ось уже три роки із зброєю в руках домагається признання їй бодай у принципі права на самостійність, в Альжирі, де Голь не хоче застосувати цього принципу. Причина ніби формального характеру, що Альжир за теперішньою конституцією є частиною департаментів Франції. Насправді ж причина та, що на 28 мільйонів мешканців „чорної Африки" (з Мадаґаскаром) є тільки 150,000 французьких колоністів, адміністраторів і торгівців, а на неповна 10 мільйонів мешканців Альжиру — півтора мільйона французів. Очевидно, що все одно арабські націоналісти в Альжирі дістали ще сильніший арґумент у своїй дальшій боротьбі за право самовизначення, а позиція французьких „інтеґраціоністів" (насправді — асиміляторів) послабилась. 400-тисячна французька армія в Альжирі і колоністи не допустили б нині до признання й альжирським мусульманам права на державність. Але на довшу мету такий стан не здержиться.

Признання права на державність муринам французької Африки скріплює моральні позиції всіх уярмлених Москвою народів. Чим менше буде колоніялізму у широкому світі, тим яскравіше буде видний колоніялізм совєтський. Конституція „самостійних республік" СССР була їм так само накинена, і вона так само брехлива, як „найдемократичніша" конституція СССР, яка визнає право союзним республікам на відокремлення. Коли сенеґальським муринам признається не в теорії, а в практиці самостійність, то не вдасться московським колонізаторам вдержувати тривко систему державних вивісок на показ, з фактичним існуванням одної російської імперії. Вона мусить розвалитися.

СЛОВНИКОВО-ЕНЦИКЛОПЕДИЧНІ ТЕМПИ

Ще в січні ц. р. київська „Радянська Україна" подала повідомлення, що Центральний Комітет Комуністичної партії України і Рада міністрів Української ССР вирішила видати на протязі 1958-1962 років 15-16 томову Українську Радянську Енциклопедію, з тим, що перший том мав би вийти ще цього року. В повідомленні, надрукованому в „Радянській Україні", подано водночас, що до видання цієї Енциклопедії „будуть залучені видатні вчені республіки і спеціялісти з різних галузей народного господарства, науки і культури" і що „головним редактором призначено письменника М. П. Бажана", доброго поета, але не фахівця і не науковця.

Після такого повідомлення, що перший том Української Радянської Енциклопедії має вийти ще цього року, могло здаватися, що праці над збиранням матеріялів для першого тому Енциклопедії, якщо ще не почалися, то зараз же таки починаються. Тим часом, минуло повних п'ять місяців і замість заповідженого першого тому чи хоч би повідомлення про його появу, появилася дня 18 червня в „Радянській Україні" (реферована уже на сторінках „Свободи") стаття головного редактора запланованої Енциклопедії, Миколи Бажана на тему, як повинна відбуватися праця над редаґуванням такої енциклопедії: Енциклопедія „повинна бути і буде енциклопедією марксистсько-ленінського . . . вчення", „духом рішучого викриття і боротьби з націоналістичними антинауковими концепціями мусять бути пройняті матеріяли", „матеріяли, вміщувані в Енциклопедії, мусять бути точно і строго науково перевірені, ґрунтовані на всіх досягненнях сучасної науки, просто і ясно викладені добірною українською мовою", — такими заявами про те, що мало б бути, а не про те, що вже робиться, переповнена ціла стаття Бажана. Так і виходить, що ніякої конкретної праці над редаґуванням запланованої енциклопедії ще не почато, і чи не тому Бажан пересунув уже дату виходу першого тому з 1958 на 1959 рік.

Не торкаючись тенденцій заплянування такого видання чи може точніше тенденцій повідомлення, що згадана енциклопедія мала б появитися (як виходить із кількаразових підкреслень у статті Бажана, видання „Укзаїнської Радянської Енциклопедії" пропаґується виключно для того, щоб протиставити хоч би тільки пропаґанду виданій уже справді на еміґрації Науковим Товариством ім Шевченка Енциклопедії Українознавства, що її — в еміґраційних умовах — видано досі чотири великих томи за неціліх дев'ять років, а дальших чотири томи готується вже до друку — 3 томи загальної і 5 томів гаслової ЕУ), на цьому місці варто розглянути питання конкретних можливостей — редакційних і технічних, — що існують під Совєтами для видання 16 томів Енциклопедії на протязі . . . трьох років.

Для з'ясування тих можливостей надається добре словникова ділянка, значить практика із видаванням українських словників в Українській ССР.

Десять років тому, приблизно в 1948-49 роках, заплановано Академією Наук Української ССР видання чотиритомового, українсько-російського словника, що його матеріял був здебільша зібраний і вимагав тільки перегляду і друкування. Перший том цього словника — за редакцією І. Кириченка — появився щойно 1953 року, значить по п'яти роках. Другий том, вихід якого заповіджено уже в совєтських каталогах на перше чвертьріччя 1957 року, не появився ще й досі, не зважаючи на протести науковців, студентів, передплатників і взагалі всіх бажаючих мати цей словник. Якщо б навіть другий том цього ж словника появився ще протягом цього року, на що великих надій нема, то на видання дальших двох томів треба буде ще щонайменше десять років.

Другий приклад. Ще в 1953 році Львівський відділ мовознавства при Інституті суспільних наук Академії Наук УССР диспонував готовим й зредаґованим рукописом двотомового польсько-українського словника на 100,000 слів. Того ж — 1953 року — передано його для видання Видавництву Академії Наук УССР, де він „пролежав без руху" до 1956 року, після чого вирішено його таки видати — перший том в 1957 році, другий в 1958-му. Вислід був такий, що в лютому 1958 року друкарня, в якій складався словник, повідомила, що з огляду на інші роботи „словник друкуватися не буде". Великих надій на те, щоб він вийшов протягом п'ятьох найближчих років немає.

Третій приклад. 14-го червня минулого року „Літ. Газета" повідомила, що Академія Наук УССР вирішила перевидати фотографічним способом словник української мови Бориса Грінченка, і що перші два томи мали б появитися вже в першому кварталі 1958 року. Минув перший квартал, за ним минув другий, і появився перший том цього словника, щойно в третьому кварталі ц. р. (див. повідомлення про вихід цього тому в „Літ. Газеті", з 8 серпня 1958). Другий том мав би вийти щойно в жовтні ц. р.

Беручи до уваги підсовєтську словниково-енциклопедичну дійсність, значить темпи видавання підсовєтських словників, треба рахувати, що в пересічному для видання одного тому запланованої енциклопедії (враховуючи до цього т е х нічно-редакційну підготову і його друкування, і не враховуючи цілком усяких перевірних і цензорських робіт) треба щонайменше п'ять років, значить, можна мати надію, що запланована 16-томова енциклопедія появиться протягом найближчих 80-100 років. Але, коли взяти до уваги змістову й редакційну підготову такої енциклопедії, то не буде далеким від правди, що й тут на кожний том треба буде щонайменше додаткових 5 років (адже навіть 2-й т. такої, здавалося б, невинної книжки, як історія Української літератури, появився щойно через три роки після виходу першого тому!).

Все це дає підставу думати, що видання Радянської Енциклопедії — це тільки блеф чи виключно пропаґандивний трюк, якого ніхто не бере поважно. Тому треба чекати, що незабаром проєктодавці і з ними й Бажан почнуть трубити на відворот, і справа цього пляну заглухне не тільки в повідомленнях, але навіть і в розмовах. На можливість цього красномовно вказує заява такої компетентної особи, як акад. Булаховський, на „науковій сесії в питаннях розвитку гуманітарних наук в Українській ССР", що відбулася в днях 29-30 травня ц. р.. Торкаючись справи створення Української Енциклопедії, він заявив, що „треба прямо констатувати: для його здійснення українське мовознавство ще не готове" („Літ. Газета" з 3 червня ц. р.).

Коли не готове мовознавство, то що й говорити про всі інші ділянки підсовєтських не тільки гуманітарних, але й технічних наук!

Богдан Кравців

ПРИЧИНИ ТРАГІЧНОГО КІНЦЯ МАДЯРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Щоб відповісти на питання, чому мадярська революція скінчилася трагічно, і хто саме несе вину за цю невдачу, треба передусім пригадати найважливіші події того часу, насвітлити ролі народів, які брали в них участь, а також встановити причиновий зв'язок між подіями на Мадярщині, в Совєтському Союзі та західньому світі.

На вступі випадає ствердити, що мадярська революція сталась несподівано. Вона заскочила мадярський народ, московських окупантів і західній світ. Мадярщина вже 12 років перебувала в совєтській орбіті, безправна під політичним оглядом та грабована на господарському полі. Загальне невдоволення було велике, але ніхто не думав про революцію. Давніші політичні партії були розгромлені і довгий час не діяли. Селянство було пасивне. Робітництво та молодь були під впливом комуністичної ідеології. Щойно промова Хрущова з критикою Сталіна та повстання в Польщі викликали хвилювання серед студентів мадярських високих шкіл та серед частини мадярської компартії. Виразником цього ферменту були резолюції, схвалені на леґальному студентському вічі 22 жовтня 1956 р., скликаному управою комуністичної молоді. В них була, зокрема, вимога волі думки, слова, релігії та домагання вивести совєтські війська з Мадярщини. Це домагання мало повну правну підставу. Згідно з мировим договором держав-переможців з Мадярщиною 10 лютого 1947 року, совєтські війська мали залишатися на Мадярщині, щоб охороняти лінії сполуки з совєтськими залогами в Австрії. 19-го серпня 1955 р., з хвилиною, коли останні совєтські вояки вийшли з Відня, відпала всяка правна підстава перебування совєтського війська на мадярській території.

Іскрою, яка спричинила революційний зрив, був крісовий та кулеметний вогонь, відкритий таємною поліцією проти безборонного натовпу коло дев'ятої години вечора 23 жовтня під будинком мадярського радіо. Також дуже заважила глибока образа людських почувань, коли поліція почала довозити амуніцію до будинку радіо автомашинами Червоного Хреста, не даючи тим рятувати тяжко ранених та вмираючих демонстрантів.

Від цієї хвилини до 31 жовтня тривав бій за здобуття влади в країні. Він скінчився повною перемогою революції.

Від 27-го жовтня почав діяти один д и с п о зиційний центр, тобто уряд Імре Надя, розстріляного, мабуть, в другій половині червня 1958 р.

Переможною була також мадярська революція у війні зі Совєтським Союзом, яка почалася вже в другій годині ранку 24 жовтня — приблизно через п'ять годин після вибуху революції. Не зважаючи на барабанний вогонь, совєтській армії не вдалося привести до капітуляції мадярських оборонних точок, споруджених на швидку руку в різних місцях столиці.

Москва пішла на переговори з урядом Надя. Вона прийняла всі його вимоги, тобто зобов'язалася в засаді вивести свої війська. Реченець і всі сполучені з цим справи мали вирішити на конференції делеґати обох держав. Совєтські війська мали покинути Будапешт до 31-го жовтня і дійсно вийшли із столиці.

Совєтський Союз відступав на політичному фронті, визнавши революційний уряд Надя, і на військовому, поки не почало заноситися на війну над Суезьким каналом.

31-го жовтня 1956 року Єгипет відкинув англо-французький ультимат про евакуацію єгипетських військ із зони Суезького каналу. В перших трьох днях листопада Франція й Англія почали бомбардувати єгипетські летовища, а 4-го листопада почали справжню війну нападом на Порт Саїд та Порт Фуад.

В днях 1, 2 і 3 листопада Москва закінчує переговори з Мадярщиною, але рівночасно стягає поспішно нову 200-тисячну армію і кидає її о 4-ій год. ранку 4 листопада на Мадярщину, арештувавши за кілька годин перед тим мадярську мирову делеґацію, на чолі якої стояв пізніше розстріляний разом з Надем генерал Малетер.

Дії Англії та Франції в перших чотирьох днях листопада і дії Москви в цих днях не припадкові. Навпаки, Москва дуже пильно слідкувала за подіями над Суезом і відповідно до них діяла.

Очевидно, мадярські патріоти не могли витримати удару такої великої і озброєної наймодернішою зброєю совєтської армії. 7-го листопада замовкли гнізда опору в Будапешті, а 11-го листопада — на передмістях столиці. Кривава розправа над учасниками революції і всім мадярським народом триває по нинішній день.

Що вплинуло на Москву, що вона так помірковано й здержливо діяла в Польщі і до 4 листопада на Мадярщині? Якщо відкинемо будь-які моральні, етичні та правні мотиви, бо вони ніколи не мали впливу на московську політику, тоді останутся нам

(Закінчення на ст. 7-ій)

В. Січинський

ФАХОВІ ТЕХНІЧНІ СТУДІЇ

Сучасна доба і країна, де перебуваємо, наказують нам, в інтересах загального добра суспільности і зокрема нашої, української спільноти, в більшій мірі зацікавитися питаннями фахових, технічних студій.

В колишніх обставинах на батьківщині, у великій мірі не йшли ми за потребами доби та були надто консервативними в сприйманні новітніх потреб, зосібна в ділянці технічних наук і технічної праці. Звичайно, у нас прийнято нарікати та обвинувачувати у всьому окупанта, вороже настаненого до всіх проявів українського культурного життя. Але досить, наприклад, вказати, що всі 10 українські приватні гімназії „Рідної Школи", перед другою світовою війною в Галичині були клясичні . . .

У нас встановилося вже таке „звичаєве право", що українська молодь переважно переходила студії педагогічні, юридичні, теологічні, до яких в новіші часи долучилися ще й медичні та економічні. На Придніпров'ї, в межах російської імперії, зацікавлення природничими й технічними науками було дещо більше. Одначе, в результаті совєтської шкільної політики, цілу вагу, в ділянці технічних знань на Україні, клалося на сільське господарство. Коли навіть перевести статистику поміж освіченою верствою новоприбулих еміґрантів, то виявиться, що найбільше маємо природознавців, аґрономів і ветеринарів.

З початком шкільного року в українській пресі звичайно з'являється кілька статтей на тему студій нашої молоді. Підноситься питання, що, мовляв, молодь мало студіює політичні науки, економіку, журналістику, мистецтво, музику, але майже не згадується про студії технічних наук, зокрема корабельництва та авіяції. Проте, не сміємо забувати, що живемо ми в найбільш потужній, а тепер першій у світі державі, де найбільш розвинене мореплавство та авіяція! Скільки нашої молоді студіює в ділянках корабельного будівництва, навіґації, корабельної та іншої механіки? Це число доходить майже до зера!

А втім найбільші потуги світу якраз найбільше уділяли і уділяють місця саме цим ділянкам знання і праці. Мореплавство в потрібній мірі розвиває в молоді і в цілому народі ініціятиву, підприємливість, сміливість, самопевність, суспільне почуття і рівночасно любов до своєї Батьківщини. Не говоримо тут виключно про найвищі студії (високих шкіл), але існують ще багато інших шкіл середнього і нижчого типу, які так само потрібні для суспільства, а які бувають навіть більш поплатні, як студії у високих школах.

Звичайно, наші утерті і в великій мірі шкідливі уявлення про „інтеліґентні заняття" та „провідні фахи" не можна нараз змінити парою промов чи статтей в часописах. Автор цих рядків знає це і зі своєї життьової практики. Статті на теми фахового, практичного виховання у львівському „Ділі" та інде, починаючи ще з 1921 року, були більш-менш голосом „вопіющого в пустині". Не кажу вже про праці з мистецтва, бо ж мистецтво в історичному аспекті завжди було підставою і стимулом для розвитку всякого промислу й техніки.

Не можемо сказати, що в цьому відношенні не вживалося у нас ніяких практичних заходів, збірних та індивідуальних. Велика заслуга в тому поодиноких великих індивідуальностей і громадських організацій, напр., інж. Б. Левинського у Львові, проф. І. Фещенка-Чопівського у Києві, технічних, мистецьких і кооперативних товариств у Києві, Львові, Харкові та інших містах, також почини земств на Україні, що розуміли значення розвитку технічних знань і ремісничої праці для піднесення господарства й добробуту народу.

Звичайно, студії техніки у всіх галузях і видах потребують певної підготови, вправ і психологічного наставлення. Знаємо, наприклад, як тяжко перейти зі студій клясичних гімназій чи звичайних середніх шкіл — до високої технічної школи. Дуже часто ці спроби кінчаються повною невдачею, і студент мусить міняти свій фах. Головною причиною цієї невдачі буває неознайомленість студента з кресленням, рисунками і недостатнє знання математики та природознавчих наук. Спеціяльно креслення не можна „наздогнати" вже в спеціяльних школах (навіть середнього типу); з тим можуть справитись лише особливо здібні або незвичайно пильні одиниці.

Однак рисунки, креслення, зокрема технічне креслення, є головною підставою кожного технічного знання, навіть кожної технічної праці. Не буде перебільшенням, коли скажемо, що креслярство само по собі — це найбільш життьовий і поплатний фах бюрової праці. Поза тим воно відкриває широку дорогу для дальшої творчої праці в практичному будівництві, механіці, картографії та всіх інших прикладних знаннях. Навіть, коли особа працює звичайним робітником у фабриці, обслуговує машину чи контрольні зарядження, набуті нею знання з креслення, зосібна вміння „читати" технічні рисунки, значно облегшують її дотеперішню працю. Часті також випадки, коли робітник із знанням технічного креслення швидше аванс у здобутті легшої і поплатнішої праці.

Значення к р е с лярських курсів належно оцінила наша висока школа — Український Технічний Інститут в Ню Йорку, що має права публічної школи (посідає стейтовий „лайсенс" з Олбані). Ці курси, працюючи вже повних 5 років, виробили практичну і легку для засвоювання програму, взоруючись на подібних американських курсах.

Особливістю креслярських курсів УТІ є те, що їх слухачі поділяються на невеликі групи (до 12-ти осіб). Це дає їм можливість краще слідкувати за теоретичними викладами (самого креслення і математики) та контролювати свої нотатки й технічні рисунки. Крім того, викладачі мають змогу кожночасно перевіряти шкільні вправи-праці слухачів і давати вичерпні пояснення і доповнення безпосередньо на самих рисунках студентів. Вечірні заняття курсів, що відбуваються два рази на тиждень, дають також можливість для практичних студій, як для молоді, що вчиться в загальноосвітніх школах, так і для старших віком, що працюють у фабриках, бюрах та ін.

Звичайно, всіх цікавлять практичні результати одорічних курсів технічного креслення УТІ, зосібна спроможність дістатися по їх закінченні до праці в технічних бюрах. Як і в усіх галузях праці в ЗДА, це залежить від індивідуаль н и х здібностей, знання, а то й спритности петентів. Велику ролю відіграє також попит на працю в означену добу і в означених галузях праці. Тяжко подати точніші цифри у процентовому відношенні щодо праці колишніх студентів курсів, а це тому, що у більшості абсольвенти курсів не інформують адміністрацію УТІ про свою нову працю. Одначе, цей відсоток зайнятих креслярською працею значний. Відомі також випадки, коли студенти креслярських курсів УТІ, ще незакінчивши своїх студій, знаходять відповідне заняття. Перед абсольвентами курсів відкривається також дорога дальших студій на Інженерному відділі УТІ.

В. Ленцик

ЗАПИСКИ ЧИНА св. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

Том II (VIII), Випуск 1-2, 3-4, Рим 1954, 1956)

(2)

Стаття проф. Мик. Андрусяка може не одному українцеві придатись у вияснені американцям різного походження, проблеми початків нашого білоруського та російського народів. Відомо бо, що досі американська публічна опінія базувала в тій справі своє знання на писаннях російських учених чи псевдовчених або ними вихованих американців.

У тій же самій частині Записок маємо цікаву статтю о. д-ра І. Музички п. н. „Перший український друкований Ірмолой". Стаття є цінним причинком до історії церковного співу на Україні.

В дальшому о. Орест Купранець, ЧСВВ, подає коротку інформацію про василіянського проповідника XVIII ст. о. Корнилія Срочинського, ЧСВВ.

IV частина 1-2 Випуску Записок містить рецензії та перегляд того, що останньо появилось і є гідне відмічення.

Рецензія є цінна не лише тим, що подає „критику" позитивну чи неґативну якоїсь праці-книжки, але ще й тим, що читача, який не мав змоги сам перестудіювати, бодай в загальному знайомить із змістом та вартістю публікації. Тому ця частина для широкого загалу повинна бути зокрема інтересна. Наводимо бодай кількома реченнями ті рецензії, які цей Випуск Записок в собі містить.

Першою є рецензія проф. Оглоблина на книжку проф. І. Борщака у французькій мові п. з. „Історія Русів". Книжка видана в Парижі 1949 р. (ст. 195) в Інституті Славістичних Студій.

Чергова рецензія о. І. Назарка на „Устюжний Летописний Свод", видання Академії Наук СССР, Москва-Ленінград 1950, стор. 128 під редакцією К. Н. Сербиної.

О. д-р М. Ваврик подає рецензію на серію праць присвячених тематиці „III Риму", опрацьованих під різними аспектами видатними нашими вченими, а зокрема одним німецьким ученим. Всі ці студії появились у В-ві Церковно-Археографічної Комісії при Апостольськім Візитаторі на Західню Европу, під загальною редакцією проф. д-ра Івана Мірчука.

Випуск 1-2 Записок містить рецензії о. Ваврика на слідуючі праці: проф. О. Оглоблина: „Московська теорія III Риму в XVII ст., Мюнхен 1951; проф. Н. Полонська-Василенко: „Теорія III Риму в Росії протягом XVIII та XIX сторіч", Мюнхен 1952; проф. Борис Крупницький: „Теорія III Риму і шляхи російської історіографії", Мюнхен, 1952; проф. Василь Гришко: „Історично-правне підґрунтя теорії III Риму", Мюнхен, 1953. У Випуску 3-4 Записок подає о. Ваврик рецензії на працю проф. Ганса Коха: „Теорія III Риму в історії відновленого московського патріяр х а т у (1917-1952)", Мюнхен, 1953 та працю проф. Івана Мірчука: „Історично-ідеологічні основи теорії III Риму", Мюнхен, 1954. Подаючи перегляд поодиноких розвідок, о. Ваврик подає ще свої дуже цінні завваги та доповнення, які закінчує словами філософа Соловйова з 1887 року у вступі до свого великого твору „Історія та будучність теократії". Соловйов ствердив, що „російське церковне становище фальшиве не тільки з погляду католиків і протестантів, але передусім з нашого власного погляду . . ."

Реасумуючи всі рецензовані розвідки, о. Ваврик називає їх прямо неоціненними для української історичної науки та загальноцерковного унійоністичного руху.

Перелічимо ще такі рецензії:

М. Андрусяка на: „Літописний город Плісненськ і проблема варягів в Галичині", праця проф. Я. Пастернака, вміщена в ювілейному Збірнику УВУ, 1948; о. І. Назарко рецензує працю о. Де Вріз п. н. „Християнський Схід в минулому і сучасному", 1951, а також книжку о. Горділльо: „Східня Маріологія", Рим, 1954; о. Ковалик зрецензував переклад з грецького о. С. Федуника: „Науки св. Василія Великого для народу"; о. А. Г. Великий рецензує працю проф. Оглоблина: „Українсько-московська угода 1654 р.". Той же самий рецензент дає оцінку на „Просідінґ Істор.-Філол. Секції НТШ (1951), та на видання Польського Історичного Інституту в Римі, який почав видавати серію праць під загальним титулом „Антемурале".

В дальшому вичислені з короткими замітками ще такі праці: проф. Січинського: „Чужинці про Україну" (англомовне видання), про Український Львів авторства д-ра Прокопчука в німецькій мові та Олени Степанів: „Сучасний Львів" (перевидане). Крім того вичислений цілий ряд інших публікацій, що появилися в останньому часі і мають відношення до історії Української Церкви, історії України, української культури, Візантії чи загалом Сходу.

Український вчений знайде, без сумніву, щось для себе в тому Випуску Записок, але теж кожний інтеліґент, що не має особливого інтересу в стислій науці, прочитає з користю для себе не одну працю, яка буде для нього цінним духовим кормом.

II

У Випуску 3-4, II (VIII) томі Записок ЧСВВ маємо у відділі статтей такі праці: Юрія М. Левицького п. н. „Білі хорвати". Тема інтересна, мало у нашій історичній літературі опрацьована, яку молодий учений старається насвітлити на основі доступних йому джерел та літератури.

Друга стаття о. І. Назарка п. н. „Доброніґа — дочка св. Володимира Великого". Автор ставить здогад та його арґументує, що Доброніґа була дочкою від другої християнської дружини св. Володимира — правдоподібно болгарки, з якою Володимир одружився після смерти першої християнської дружини, грецької царівни Анни, що померла 1011 року. Доброніґа вийшла замуж за польського короля Казимира І Обновителя (1038-89) і своїм багатством та престижем походження скріпила становище Казимира. Померла вона 1087 року.

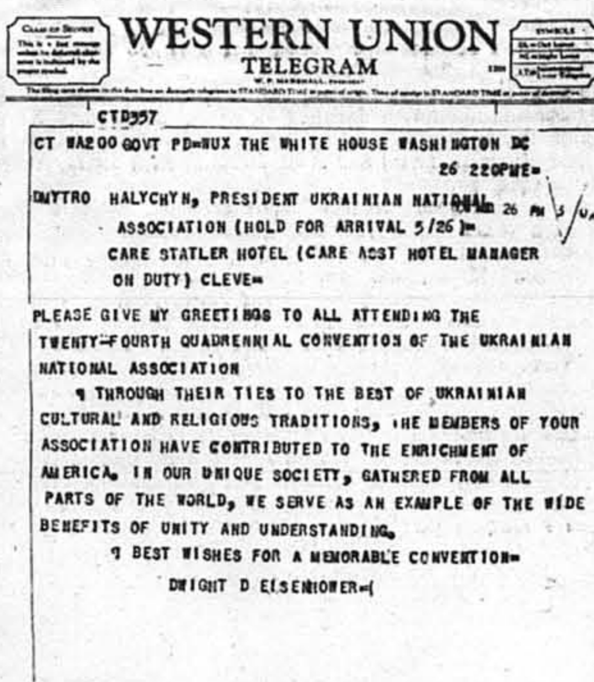
Слідуюча стаття проф. В. Січинського п. н. „Ранньохристиянська архітектура на Україні". Відомий дослідник нашої мистецької минувшини подає цікаві дані про християнські пам'ятки Причорномор'я, їхній культурний вплив на мистецько-культурне життя України та цілого Сходу Европи.

ПРОТОКОЛ

XXIV. ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

що відбулася в Клівленді, Огайо, в готелі Статлер — в тижні від 26-го до 31-го травня 1958 р.

WESTERN UNION TELEGRAM

CTD357

CT WA200 GOVT PD=WUX THE WHITE HOUSE WASHINGTON DC
26 220PME=

DMYTRO HALYCHYN, PRESIDENT UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION (HOLD FOR ARRIVAL 5/26)=
CARE STATLER HOTEL (CARE ACST HOTEL MANAGER ON DUTY) CLEVE=

PLEASE GIVE MY GREETINGS TO ALL ATTENDING THE TWENTY-FOURTH QUADRENNIAL CONVENTION OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

¶ THROUGH THEIR TIES TO THE BEST OF UKRAINIAN CULTURAL AND RELIGIOUS TRADITIONS, THE MEMBERS OF YOUR ASSOCIATION HAVE CONTRIBUTED TO THE ENRICHMENT OF AMERICA. IN OUR UNIQUE SOCIETY, GATHERED FROM ALL PARTS OF THE WORLD, WE SERVE AS AN EXAMPLE OF THE WIDE BENEFITS OF UNITY AND UNDERSTANDING.

¶ BEST WISHES FOR A MEMORABLE CONVENTION=

DWIGHT D EISENHOWER=(

Президент Двайт Д. Айзенгавер і фотокопія телеграми, якою він привітав 24-ту Конвенцію Українського Народного Союзу. Телеграма в дослівному українському перекладі звучить: „Білий Дім, Вашингтон, Д. С. Дмитро Галичин, Президент Українського Народного Союзу . . . Готель Статлер, Клівленд. Прохаю передати мої привітання всім учасникам 24-ої щочотирирічної конвенції Українського Народного Союзу. Члени Вашої організації, своїм прив'язанням до найкращих українських культурних і релігійних традицій, причинились до збагачення Америки. Ми в нашій єдиній спільноті, зібрані з усіх частин світу, даємо приклад широких добродійств єдности і зрозуміння. З найкращими побажаннями для пам'ятної конвенції, Двайт Д. Айзенгавер".

Двадцять четверта Конвенція Українського Народного Союзу відбулася в місті Клівленді, Огайо, в тижні від 26-го до 31-го травня 1958-го року з такою, проголошеною програмою:

1. Відкриття конвенції головним предсідником УНСоюзу.
2. Звідомлення Верифікаційної Комісії.
3. Вибір голови конвенції, двох заступників голови, двох секретарів, 11 членів виборчої комісії і 5 членів комісії просьб і скарг.
4. Назначення головою конвенції пресової комісії з трьох осіб.
5. Звідомлення головних урядовців УНСоюзу, а саме: головного предсідника, заступника головного предсідника, заступниці головного предсідника, головного касира, головних контролерів, головних радних і головного редактора „Свободи".
6. Дискусія над звітами головних урядовців і редактора „Свободи".
7. Звідомлення статутової комісії; дискусія і ухвали.
8. Назначення висоти бондів і платні головного предсідника, секретаря та касира.
9. Вибір Головного Уряду УНСоюзу.
10. Звідомлення комісії просьб і скарг; дискусія і ухвали.
11. Справа органу УНСоюзу „Свободи" і її видань.
12. Внесення і ухвали для добра організації.
13. Різні справи.
14. Закриття конвенції.

До участи в Конвенції були зголошені:

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ: Дмитро Галичин, головний предсідник; Михайло Пізнак, заступник головного предсідника; Ґеновефа Жеребняк, заступниця головного предсідника; Роман Слободян, головний касир. Головний секретар сл. п. Григорій Герман помер у міжконвенційному часі.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ: Володимир Ґалан, Степан Куропась, Іван В. Іванчук, Петро Кучма і Володимир Коссар.

ГОЛОВНІ РАДНІ: Дмитро Шмаґала, Іван Кокольський, Анна Чопик, Марія Демидчук, Андрій Джула, Тарас Шпікула, Ярослав Падох, Василь Б. Гуссар, Володимир Дідик, Микола Давискиба і Олена Штогрин.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР: Антін Драган.

ДЕЛЕҐАТИ:

Відділ	Число голосів	Ім'я і прізвище делеґата
1	2	Володимир Л. Чернеґа
2	2	Єлисавета Сенькович
3	2	Данило Слободян
5	2	Іван Сидор
	2	Антін Климишин
6 — 66	1	Андрій Вовк
7	2	д-р Іван Сквір
8	2	Пилип Гарасимів
	2	Василь Чолій
9	2	Павло Нарадко
11	2	Петро Сціленний
12 — 68	2	Михайло Кузьма
13	2	Аксентій Урбан
14	2	Михайло Отрок
	2	Михайло Басараб
15 — 16	2	д-р Ярослав Ґелета
20	2	Андрій Трипп
	2	Іван Крупка
21	2	Петро Садовець ст.
22	2	Олена Олексик
23 — 18	2	Анна Прескович
24 — 41	2	Степан Круль
25	2	Петро Постолюк
	2	Квітка М.Стецюк
27	2	Остап Олесницький
	2	д-р Осип Утриско
28 — 382	2	Микола Бабяк
29	2	Ольга А. Малищак
30 — 227	2	Михайло Філіпс
31 — 201	2	Михайло Стах
33	2	Софія Оріх
35 — 415	1	Петро В. Пуцило
36	2	Софія Гунька
37	2	Марія Процак
38	2	Степан Гонза
	2	Михайло Лепак
39	2	Олекса Шмокалюк
	2	Іван Пігуляк
	2	Михайло Рубич
42	2	Петро Головачук
	2	Володимир Новацький
44 — 442	2	Іван Вітушинський
45	2	Антін Гарасим
	2	Микола Сеник
46 — 160	2	Іван Сквіртянський
49 — 478	2	Микола Юречків
50 — 108	2	Микола Сикута
53	2	Карло Сачко
54	1	Антін Маланчук
55	2	Адам Ціздин
56	2	Михайло Медвідь
57	2	Василь Люблянецький
	2	Роман Мацюк
59	2	Михайло Галькевич
	2	Микола Івашків
61 — 300	2	Антін Скубяк
62 — 141	2	Василь Дупіряк
63	2	Микола Фицик
	2	Степан Келляр
	2	Микола Панчак
64	2	Іван Бурній ст.
65	2	Андрій Сміт
67 — 250	2	Іван Ґела
69	2	Михайло Ликтей
70	2	Степан Костів
	2	Петро Костик
71 — 235	2	Анна Іш
73 — 246	2	Дмитро Василик
75	2	Анна Наконечна
	2	Іван Слупецький
76	2	Василь Салабун
	2	Максим Сороколіт
78 — 400	1	Іван Петрунцьо
81	2	Андрій Блауцяк
83	2	Олекса Бабяк
	2	Роман Карбівник
84 — 381	1	Петро Дудко
85	2	Онуфрій Костюк
90	2	Осип Сидор
91	2	Петро Кочірка
	2	Олександер Косяк
93 — 394	2	Михайло Іваницький
94	2	Володимир Борискевич-Бойд
	2	Теодор Судомир
	2	Євген Зубальський
96	2	Микола Драпала
	2	Антін І. Василик
97	2	Василь Сметана
99	2	Степан Лаврик
100	1	Андрій Цебак
102	2	Микола Бобечко
	2	Микола Кавка
	2	Степан Косик
103 — 174	1	Катерина А. Герріс
104	2	Михайло Зельвак
105	2	Степан Слободян
	2	Василь Посполита
106	2	Осип Коцовський
	2	Андрій Косович
	2	Михайло Попель
107	2	Іван Матейчук
109	2	Микола Мороз
112	2	Параня Різун
	2	Марія Капраль
113 — 303	2	Петро Стерчо
114	2	Володимир Бережан
	2	Микола Б. Ткачук
116	2	Володимир Стадник
117	2	Семен Кучма
120	2	Володимир Древна
	2	Осип Козловський
121	2	Олекса Гадз
123	2	Василь Баран
124 — 313	2	Олександер Бала
125	2	Іванка Подола
	2	Петронеля Яворська
126 — 82	1	Григорій Дидів
127	2	Ілія Була
	2	Марія А. Гаравус
	2	Михайло Михайлів
128 — 309	2	Теодор Федусь
130	2	Михайло Коваль
	2	Іван Серединський
131	2	Микола Сенчищак
132 — 17	2	Данило Смерека
133	2	Володимир Ґвязда
137	2	Михайло Колодруб
139 — 222	2	Дмитро Кошіль
142	2	Мирослав Маркович
143	2	Олександер Левончук
144 — 229	2	Микола Чомко
145 — 258	2	Павло Титанич
146	2	Іван Підперигора
147	2	Дмитро Рудакевич
	2	Іван Зазворський
	2	Іван Гуцайлюк
149 — 475	2	Марія Стецьків Дикий
150	2	Іван Тарнавський
151	2	Параня Лаба
152 — 322	2	Іван Бакум
153	2	Іван Одежинський
	2	Володимир Т. Дармопрай
155	2	Іван Будняк
	2	Михайло Ґурняк
	2	Михайло Фединишин
156	2	Іван Рудницький
	2	Микола Муляр
158	2	Юліян Павчак
	2	Юрій Сокол
161	2	Іван С. Антушак
	2	Станислав Прокопович
	2	Михайло Шелегеда
163	2	Степан Филик
	2	Іван Потучко
164	2	Іван Пухір
165 — 77	2	Наталія Корнова
168	2	Григорій Бабин
170	2	Іван Грабар
	2	Павло Мелень
171	2	Стефанія Раєн
173	2	Михайло Марущак
175	2	Денис Квітковський
	2	Теодор Грицай
176	2	Іван С. Гонас
177 — 454	2	Тома Лучка
178	2	Микола М. Беднарчик
179	2	Михайло Кульчицький
180 — 115	2	Юлія Зепко
181 — 387	2	Володимир Любинський
182	2	Григорій Яськів
183	2	Джералд Булак
184	2	Богдан Ластовецький
187 — 326	2	Антонія Чупрун
189	2	Іван О. Тритяк
	2	Петро Котельницький
191	2	Рассел Колодій
	2	Панько Джинджиристий
192	2	Матвій Політило
194	2	д-р Едвард Жарський
	2	Іван Василишин
	2	Михайло Салдан
200	2	Микола Таньчак
	2	Василь Ворґуль
203 — 226	2	Ольга Жук
204	2	Павло Марко
	2	д-р Володимир Марків
	2	Іван Крочак
206	2	Володимир Кіндефорський
	2	Тома Чагарин
207 — 199	2	Микола Рева
210 — 298	2	Іван Франко
211	2	Теодор Соколовський
213	2	Андрій Басараб
217	2	Андрій Гривняк
	2	Іван Теребушка
	2	Константин Шевчук
218	2	Павло Лесоґанич
	2	Михайло Стахура
219	2	Михайло Т. Юрів
	2	Григорій Ю. Дорошенко
220	2	Григорій Гарасим
	2	Михайло Блідий
221	2	Іван Дужанський
	2	Марія Шпікула
	2	Пилип Т. Васильовський
223	2	Лука Худоба
	2	Іван Гринчишин
230	2	Петро Ґулик
	2	Михайло Ярош
	2	Петро Ліщак
233	2	Олена Маґер
234	2	Іван Іваник
	2	Володимир Квас
236	2	Іван Новак
237	2	Лука Блаґітка
	2	Михайло Крика
238	2	Петро Мороз
	2	Ілія П. Селинський
239	2	Михайло Ковальчук
	2	Іван Поритко
240	2	Осипа Олінкевич
	2	Андрій Стецяк
	2	Андрій Запаранюк
241 — 122	2	Степан Бардачевський
242	2	Василь Найдух ст.
243 — 216	2	Михайло Романюк
245	2	Михайло Мартиненко
	2	Осип Сабат
247	2	Михайло Маєр
248 — 265	2	Михайло Кобилянський
251	2	Ярослав Кравчук
	2	Василь Козир
252	2	Дмитро Когут
253	2	Василь Фіцик
254	2	Василь Романишин
	2	Андрій Мельник
256	2	Теодор Навроцький
257	2	Петро Сильчак
259	2	Петро Трусяк
262 — 72	2	Володимир Пепюк
266	2	Василь Труфин
	2	Петро Стадник
268	2	Омелян Барилка
270	2	Михайло Баран
271	2	Іван Чопко
272 — 172	2	Володимир Стасюк
274	2	Іван Пупа
	2	Іван Юрчик
276	2	Степан Іваницький
	2	Осип Прокопович

ДМИТРО ГАЛИЧИН, головний предсідник УНС

Відділ	Число голосів	Ім'я і прізвище делеґата
277	2	Євстахій Гомотюк
	2	Володимир Гафткович
	2	Ярослав Гук
280	2	Онуфрій Запоточний
281	2	Лев Бачинський
282 — 10	1	Катерина Лукач
283	2	Марія Вільчинська
284 — 190	2	Іван Василюка
286	2	Василь Челяк
287	2	Володимир Я. Сохан
	2	Теодор Литвинюк
288	2	Дмитро Мушастий
	2	Андрій Данилюк
289	2	Петро Дронь
290 — 405	2	Михайлина Іванюк
291	2	Василь Ґузіль
292	2	Петро Кізел
	2	Володимир Візничак
	2	Петро Федик
293	2	Василь Мизак
295	2	Володимир Лесняк
	2	Василь Пулк
296	2	Василь Є. Собків
	2	Іван Земледух
301	2	Михайло Кришталь
304	2	Микола Гнатик
	2	Іван Грицковян
305	2	Михайло Гентош
306 — 74	2	Андрій Андрейців
307 — 224	2	Ілія Чопик
308 — 463	2	Петро Івасишин
310 — 129	2	Микола Долгун
316	2	Володимир Гавриляк
	2	Володимир Ґурянський
	2	Олександер Папа
317 — 263	2	Анастазія Д. Андрусишин
318 — 205	2	Юлія Сидор
319 — 154	1	Юрій Вельґош
320	2	Юрій Іванович
	2	Іван Малько
321	2	Дмитро Цюх
323 — 225	2	Іван Бриський
324	2	Іван Струк
325	2	Василь Цюпа
	2	Осип Лисогір
	2	Василь Троць
327	2	Андронік Копистянський
330	2	Мирон Неб
331 — 378	2	Михайло Ключка
333 — 401	2	Іван Боберський
334	2	Микола Задерецький
	2	Стефанія Боганик
335 — 111	2	Микола Миленький
336	2	Григорій Кісіль
	2	Григорій Степаник
338	2	Павло Янковський
339	2	Іван Сорока
341	2	Олекса Косіковський
	2	Павло Дуда
342	2	Іван Маркович
343	2	Стефанія Секел
345	2	Микола Дербуш
347	2	Григорій Тимчій
348	2	Марія Стахура
	2	Марія Черниґа
349 — 344	2	Осип Ґеречка
350	2	д-р Василь Палідвор
352	2	Михайло Ковальчук
353	2	Микола Василюк
355	2	Михайло Генковський
356	2	Володимир Столярський
358	2	Катерина Мураль
361	2	Іван Галичин
	2	д-р Василь Вишиваний
	2	Іван Винник
362	2	Осип Оседчук
363 — 215	2	Дмитро Базів
364	2	Омер Е. Малицький
	2	Григорій І. Кукіж
	2	Ольга Бобечко
367	2	Василь Попович
	2	Петро Дзюба
	2	Карло Манківський
368 — 351	1	Василь Загаєвич
369	2	Ігнатій Климишин
370	2	Василь Ґіна
	2	Карло Стасюк
371	2	Юліян Баранюк
	2	Павло Заболоцький
372	2	Дамян Геча
373 — 285	2	Анна Громоцька
374	2	Микола Кисіль
375	2	Іван Данківський
	2	Еміль Гrималяк
379	2	Антін Зборик
	2	Михайло Семків
	2	Іван Малюк
380 — 209	2	Микола Кормелюк

Відділ	Число голосів	Ім'я і прізвище делеґата
383	2	Іван Грозинський
	2	Юліян Кушнір
384 — 134	2	Михайло І. Головатий
385	2	Павло Федорців
	2	Осип Ґреськів
386 — 278	2	Олександер Попов
388	2	Атін Весоловський
	2	Євфемія Воловняк
389 — 232	2	Станислав І. Теслюк
390	2	Степан Сухопар
393 — 159	2	Петро Бойко
395 — 48	2	Анна Герман
397	2	Іван Скочиляс
	2	Василь Яців
399	2	Іван Красник
403 — 448	2	Іван Піш ст.
406	2	Андрій Тарас
	2	Григорій Костик
413 — 359	2	Олена Ратушна
414	2	Іван Телюк
	2	д-р Юлій Грабович
423	2	д-р Володимир Оренчук
	2	Теодозій Носієвич
	2	Юрій Теодорович
427	2	Михайло Гладиш
430	2	Осип Бакай
	2	Юрій Гаврилів
	2	Остап Тарнавський
432	2	Богдан Зорич
	2	Микола Мота
	2	Євген Мастикаш
433 — 267	2	Константин Шинкар
435 — 196	2	Степан Курляк
436 — 466	2	Петро Вербовецький
437	2	Михайло Малинівський
438 — 47	2	Степан Терлецький
439	2	Володимир Зацерковний
441	2	Михайло Лисий
	2	Петро І. Голошевський
445	2	Іван Геврик
	2	Дмитро Ріпак
452 — 80	2	Іван П. Попик
455 — 417	2	Софія Соколишин
457	2	Іван Керницький
458	2	Франко Стахів
459 — 193	2	Анастазія Бордун
461 — 451	2	Юрій Демедюк
464	2	Дмитро Недошитко
465 — 412	2	Михайло Черешневський
468 — 460	2	Петро Самець
469	2	Карпо Чорномаз
471	2	Володимир Цимбала
472	2	Атанас М. Мілянич
	2	Стефанія Костів
473	2	Осип Чайківський
476 — 422	2	Павло Маряк
	2	Богдан Ковальський
477 — 188	2	Павло Сиротюк
481 — 118	2	Григорій Шараневич
482 — 264	2	Осип Сусь
483	2	Іван Яковенко
484	2	Володимир Запаранюк
	2	Франко Фалинський
485 — 275	2	д-р М. Сидор Чорторийський
487 — 501	2	Микола Денисюк
489 — 88	2	Микола І. Шпитко
490	1	Олена Чорномаз
497 — 404	2	Дмитро Петрів
498 — 444	2	Осип Касюхнич

Уже перед Конвенцією Головний Екзекутивний Комітет, згідно зі статутом, найменував членів таких комісій:

СТАТУТОВА КОМІСІЯ:

В. 432 **Богдан Зорич**, Онт., Канада
В. 423 **Теодосій Носієвич**, Іллиной
В. 316 **Володимир Гавриляк**, Ню Йорк
В. 320 **Теодор Малько**, Мериленд

ВЕРИФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ:

В. 39 **Михайло Галькевич**, Коннектикат
В. 238 **Петро Мороз**, Массачусетс
В. 292 **Петро Кізел**, Мишиґен
В. 336 **Григорій Степаник**, Огайо
В. 63 **Степан Келяр**, Пенсилвенія

ПЕРША СЕСІЯ

24-та Звичайна Конвенція Українського Народного Союзу почалася в понеділок, 26-го травня 1958, о год. 9:30 рано, у великій балевій залі готелю Статлер. На заклик головного предсідника Дмитра Галичина приявні делеґати і делеґатки встали та відспівали заінтонований Іваном Будняком, делеґатом 155-го Відділу, американський і опісля український національні гимни. Після молитви, яку провів всч. о. монсіньйор Дмитро Гресько, парох української католицької церкви св. Петра і Павла в Клівленді, головний предсідник Дмитро Галичин виголосив таку вступну промову:

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНС Д. ГАЛИЧИНА

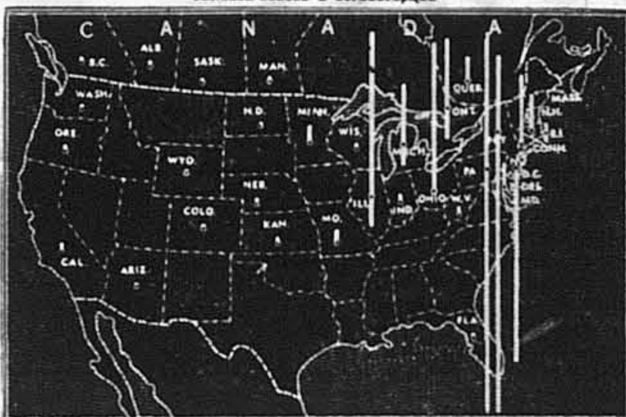
Шановні Делеґатки і Делеґати 24-ої Конвенції УНСоюзу:

Широчезні простори великого американського континенту покриті густою організаційною сіткою, покриті Відділами УНСоюзу. Від Ню Йорку на сході до Лос Анджелесу на заході, на просторах 3,000 миль, і знову від Маямі аж ген до Британської Колумбії на далекій півночі, на просторах майже 5,000 миль, розкинені Відділи нашої організації.

І сьогодні я маю приємність вітати тут близько пів тисячі представників Відділів УНСоюзу із цих величезних просторів, що з'їхались на цю конвенцію, щоб радити не тільки над добром та дальшим розвитком своєї організації, але також, щоб застановитись над тим, в який спосіб ми могли б дати у найближчій будуччині кращу і успішнішу поміч поневоленій Україні, поневоленому українському народові. Ми з'їхались на таку Конвенцію, яка є найбільшим і найбільш репрезентативним збором вибраних представників української спільноти у вільному світі. А при цьому треба мати на увазі і пам'ятати ,що доля українського народу лежала завжди на серці цих представників УНСоюзу. Бо вже перші Союзові піонери, ще при самім закладанні Союзу, постановили, що Союз організується не тільки для забезпеченевих справ, але також на те, щоб помагати українському народові в його визволенні. І Союзовці були завжди вірні цьому заповітові своїх перших піонерів і впродовж цих вже більше як 60 років існування ніколи, і на хвилину, не забували про рідний край, про нарід, з якого вони самі або їх батьки вийшли.

От, наприклад, на днях передано директорові Преси Колумбійського університету матеріяли першого тому Енциклопедії Українознавства англійською мовою ,для перегляду та евентуального видання цієї книги. Існує добра можливість, що Колумбія буде друкувати цю книгу, а може навіть станеться так, що Департамент славістичних студій видасть її в серії своїх власних публікацій. У такому випадкові ця

УНСОЮЗ — НА ШИРОКИХ ПРОСТОРАХ АМЕРИКИ І КАНАДИ

На цій мапі, приготованій відомим нашим картографом Г. Колодієм, зазначено всі ті стейти ЗДА і провінції Канади, де є Відділи БНСоюзу, як і чисельність цих Відділів, зображених стовпчиком біля кружків, що визначають стейти. Найдовший стовпчик має стейт Пенсильвенія, за ним стейт Ню Йорк, опісля Іллиной, дальше Ню Джерзі і т. д. На цій мапі можна бачити і осередки поселення та силу українців на широких просторах Америки і Канади.

Енциклопедія була б вживана як підручник на університеті. Це було б справді велике досягнення, це був би найбільший культурний здобуток праці УНСоюзу, бо цього роду видання прославить напевно ім'я українське, а тим самим і ім'я нашої організації. А ми, представники цієї організації, можемо бути тільки горді, що саме ми належимо до такої організації, що саме нам припала та честь заступати організацію, що виконує таку працю, якою в інших народів займається звичайно сама держава, а в цім випадку державне видавництво. На жаль, у нас так не є. Український нарід не є вільний. Він сам не вирішує своєї долі, він не має вільної держави, він у неволі. Тому цього роду працю мусить виконувати хтось інший, якась інша установа, в цім випадку УНСоюз, що за весь час свого існування завжди старався заступати чесно й справедливо інтереси поневоленого українського народу, зокрема, ті інтереси, яких не хотіла чи не могла перебирати на себе ніяка інша організація.

Інший приклад, що вірно характеризує діяльність УНСоюзу, його вагу і значення, що відразу вказує нам, якою є наша організація і якою є її головна ціль.

Цей конвенційний рік є одночасно і ювілейним роком, бо 65 років тому почала виходити „Свобода", офіційний орган УНСоюзу. Думаю, що тут не треба нікого переконувати в тому, що без „Свободи" УНСоюз не міг би як слід розвиватись, не міг би осягнути того вершка росту, на якому знаходиться сьогодні. А яку ролю цей орган УНСоюзу відогравав не тільки в житті нашої організації, але головно в житті всієї нашої української спільноти та всього українського народу, в його боротьбі за волю, хай послужать слова з листа одного політичного в'язня, що його він недавно писав, бо тільки перед Великодніми святами цього року до редакції „Свободи". Між іншим, пише цей в'язень так: „До середини 1949 року я був кореспондентом Вашого часопису. За те майже 9 років добував мідь і вуґіль у Середній Азії. Тепер я, Богу дякувати, вже вдома, коло своїх рідних ,але дуже бідних. Сам я голий, босий, тому прошу не відмовити помогти мені тепер".

Вже цих кілька слів вказують нам, як глядить Москва на тих людей, що працюють, що пишуть для „Свободи". І не диво, що воно так є. Бо ж „Свобода" служить уже 65 років, і буде напевно служити в будуччині вірно та чесно інтересам цілого українського народу. А це ж орган УНСоюзу, це живчик нашої організації.

Ще один приклад для характеристики нашої діяльности. Саме в звітовому часі, на підставі рішення 23-ої конвенції, ми почали видавати дитячий журнал „Веселку". Також і про нього дійшла вже вістка до наших братів в Україні. Передало її 9-го квітня цього року мюнхенське „Радіо Визволення" в окремій статті на цю тему, в якій між іншим сказано:

„П'ятий рік уже на еміґрації виходить постійно багато ілюстрований, великого формату журнал для дітей „Веселка"... Виходить журнал у Ню Йорку у видавництві українського щоденника „Свобода"... Подібний, здавалося б, журнал виходить і в Києві, під назвою „Барвінок"... Але насправді не подібні обидва журнали — київський „Барвінок" і еміґраційна „Веселка". Дитячий журнал „Веселка" виховує малих читачів у дусі любови до своєї Батьківщини і пошани до всіх інших народів. Журнал знайомить українську дитину з далекою Україною, з її історією, з історією боротьби українського народу проти комуністичних поневолювачів... Тим часом у київському „Барвінку" ми не знаходимо матеріялів з історії України, не бачимо нових українських пісень для дітей..."

Це — тільки короткі приклади для характеристики нашої праці, більше про яку Ви вже читали чи ще почуєте в звітах.

Це вже третій раз представники УНСоюзу збираються в місті Клівленді на конвенції своєї організації. Перший раз відбулась тут XI Конвенція в 1910 році. Опісля була тут XXII Конвенція у 1950 році, а тепер, в 1958 році, ми зібрались на XXIV Конвенцію. Обставини так склались, що XI і XXII Конвенції були надзвичайними в історії нашої організації. Є тільки та різниця, що XI Конвенція була надзвичайною у від'ємному, а XXII в додатньому значенні.

Ухвала, яка перейшла на XI Конвенції щодо певної зміни назви організації, хоча пізніше не впроваджена в життя, бо противилась чартерові організації, все таки спричинила те, що тоді постала ще друга допомогова українська організація, а УНСоюз упродовж наступного року втратив 1,016 членів, що на ті часи становило поважну втрату в членстві, коли брати до уваги, що УНСоюз мав тоді всіх членів ще тільки 16,197.

Як уже було згадано, XXII Конвенція була також надзвичайною, хоча під зовсім іншим оглядом. Бо якраз у році тієї Конвенції УНСоюз здобув найбільші організаційні успіхи за всі часи свого існування, збільшивши своє членство на 5,511 членів.

Якою буде теперішня, 24-та Конвенція, це у великій мірі залежатиме від нас, представників цієї організації. Які ухвали ми переведемо, які успіхи виказемо впродовж цього року в нашій організаційній роботі, це питання, які дадуть відповідь на те, якою буде ця 24-та конвенція, та яким буде оцей конвенційний рік.

Коли в 1910 році відбувалась XI Конвенція, тоді наша організація мала за собою шістнадцятилітнє існування, нараховуючи 16,197 членів та посідаючи $100,386.96 мастку.

Згадую про це, бо обставини склались так, що згадана тут кількість членів повторюється також і тепер у зв'язку із 24-ою Конвенцією. Виявляється, що наша організація зросла від часу XXII Конвеції, а це значить від 1950 року до цієї Конвенції, що тепер відбувається, на 16, 429 членів, коли взяти до уваги, що 8 років тому вона нараховувала 56,009, а тепер має 72,438 членів. Різниця є тільки та, що в початках існування УНСоюзу забрало 16 років, щоб збудувати організацію із приблизно шістнадцятьма тисячами членів ,а тепер ми осягнули це саме число впродовж восьмох років. На кожний випадок, треба тут ствердити, що ця цифра шістнадцять тисяч повторюється у зв'язку з відбуванням конвенцій в Клівленді, а тому моїм і Вас усіх, Шановні Делеґати, гарячим побажанням може тільки бути, щоб ця цифра повторювалась в такому самому значенні, на протязі кожних нових восьмох років.

І коли наша організація зросла від 1910 року до теперішнього часу із 16,197 до 72,438 членів, що у відсотках виносить 447.23, то під фінансовим оглядом цей зріст ще більше імпозантний. Бо, як уже згадано, масток УНСоюзу виносив у 1910 році $100,386.96, а тепер він виносить $20,205,057.09, що у відсотках рівняється зростові на 20,127.17. У такий спосіб місто Клівленд і всі його Союзовці можуть бути тільки горді з того, що вони були і є свідками великого та світлого розвитку і росту УНСоюзу. Це місто гостило делеґатів нашої організації сорок вісім років тому, коли вона мала ще тільки 16,197 членів та коли її масток становив всього $100,386.96. Це місто гостило знову представників нашої організації, коли вона мала 56,009 членів і $16,167,057.09 мастку. Це місто гостить і тепер делеґатів УНСоюзу, коли він має вже в своїх рядах 72,438 членів та посідає мастку на суму $20,205,057.09.

Це мова про ті великі зміни, які зайшли в нашому Союзі під організаційним та фінансовим оглядом від часу XI Конвенції, що відбулась тут в 1910 році. Та пригляньмось ще іншим ділянкам праці нашої організації. Тоді знайдемо, що, наприклад, впродовж того самого часу осягнено також величезні успіхи і під національним оглядом. Згадати б тільки один такий факт, як назва нашої організації, що в 1910 році вона ще була „руською", а її члени називали себе „русинами". Та від того часу український нарід, ступаючи вперед стомилевими кроками, може виказатись величезними національними досягненнями. Такими самими кроками ступав вперед також і УНСоюз. Він та його члени брали найбільш активну участь в розбудові тих національних досягнень. І тепер ми є свідками, як, наприклад, уже впродовж кількох років сесії Сенату і Конґресу в Вашинґтоні починаються молитвою за волю України, як губернатори поодиноких стейтів та мейори різних міст в ЗДА проголошують в тому самому часі „Українські Дні", як десятки сенаторів і конґресменів виголошують промови у Сенаті та в Конґресі з приводу Дня Незалежности українського народу, як, наприклад, цього року сенатор А. Смит зі стейту Ню Джерзі заявив, що американський нарід очікує тої хвилі, коли самостійна Україна займе своє належне місце в колі вільних народів, або як прем'єр Канади стверджує, що канадійський уряд і нарід обстоюватимуть справу волі і державної суверенности України.

До такого зацікавлення долею України причинились у великій мірі члени УНСоюзу своєю жертвенністю, своєю невтомною працею в різних українських організаціях та своєю активною участю в політичному житті обох наших країн, ЗДА і Канади. До такого зацікавлення долею України причинився в значній мірі наш УНСоюз, зокрема, своїми цінними англомовними виданнями, які голосять правду про Україну ,які помагають англосаксському світові краще розуміти українську проблему, українські визвольні змагання.

Упродовж останніх чотирьох років наша організація понесла деякі болючі втрати, коли зважити, що було 2,129 дорослих членів та 56 дітей, які померли. Між тими членами ми втратили надзвичайно заслуженого головного урядовця, яким був покійний головний секретар Григорій Герман. Ми втратили одного з найбільше заслужених Союзовців, покійного д-ра Луку Мишугу, що був відданий ідеї УНСоюзу цілим серцем і душею ,що до кінця свого життя завжди був вірний ідеалам цієї організації.

Ми вшанували пам'ять тих наших Союзовців, що відійшли від нас упродовж останніх 4 років. Тепер я бажаю ще згадати про дві великі, визначні постаті з життя укрінського народу. Обставини склались так, що якраз тепер, коли ми відкриваємо цю Конвенцію, припадає 32-га річниця трагічної смерти Головного Отамана військ УНР та голови Української Держави Симона Петлюри. Бо якраз 25-го травня 1926 року большевицький аґент вбив на вулиці міста Парижу Симона Петлюру. А 23-го травня 1938 року, отже 20 років тому, большевицький аґент убив на вулиці Роттердаму голову і провідника українського націоналістичного руху полковника Євгена Коновальця. Згадую про ці події, про цих двох великих борців за волю України, бо ж саме наша організація працювала завжди та спомагала морально й матеріяльно якраз ті цілі, за які ці провідники віддали своє життя. Хай же наша згадка про них з нагоди цієї Конвенції буде виявом нашої глибокої пошани і відданости тим ідеалам, за які боролись і за які життя своє віддали ці два великі борці та будівничі вільної Української Держави.

Я вітаю Вас усіх, Шановні Делеґатки і Делеґати, щиро і сердечно з приводу оцього збору, та оцим відкриваю нашу звичайну, 24-ту Конвенцію Українського Народного Союзу.

Відкривши так конвенційні наради, гол. предс. Д. Галичин запропонував порядок нарад, який — після короткої дискусії, що в ній забирали голос делеґати Юліян Павчак, Міллер, Федусь, Стасюк і делеґат 83-го Відділу — прийнято одноголосно у відчитаному порядку і поданому на початку цього протоколу.

Гол. Предсідник з черги завважив, що між приявними делеґатами є 125 народжених в Америці і Канаді та виголосив до них коротке слово англійською мовою.

З черги Гол. Предсідник покликав до звіту Верифікаційну Комісію. Голова цієї Комісії Михайло Галькевич і секретар Петро Мороз відчитали такий звіт:

ЗВІТ ВЕРИФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Верифікаційна Комісія 24-ої Конвенції Українського Народного Союзу була найменована, згідно з постановами Статуту УНСоюзу, Головним Екзекутивним Комітетом і в її склад входили:

1. Михайло Галькевич з Відділу 59 з Коннектикат,
2. Петро Кізел з Відділу 292 з Мишиґену,
3. Степан Келяр з Відділу 63 з Пенсилвенії,
4. Григорій Степаник з Відділу 336 з Огайо,
5. Петро Мороз з Відділу 238 з Массачусетс.

Верифікаційна Комісія в такому складі зібралась на перші наради в готелю Статлер в Клівленді дня 22-го травня 1958. Приявний на нарадах головний предсідник Дмитро Галичин.

Комісія уконституувалась так:
Михайло Гальковиц — предсідник,
Петро Мороз — секретар в українській мові,
Степан Келяр — секретар англійською мовою,
Петро Кізел — член Комісії,
Григорій Степаник — член Комісії.

Уконституувавшись в такий спосіб, Комісія перевірила пред'явлені їй повновласті усіх делеґатів, затвердила безспірні повновласті та приступила до розгляду і вирішення ряду спірних справ, зокрема, зголошених деякими Відділами застережень щодо вибору делеґатів.

У висліді Верифікаційна Комісія вирішила такі справи:

Відділ 293. — З уваги на те, що вибрана делеґатка не мала приписаних статутом кваліфікацій, права делеґата признано вибраному заступникові делеґата.

Відділ 342. — З уваги на те, що вибрана делеґатка померла, права делеґата признано обраному Відділом заступникові делеґата.

Злучені Відділи 389 і 232. — Тому, що обраний делеґат з Відділу 389 помер, права делеґата признано вибраному заступникові делеґата з Відділу 232.

Відділ 352. — Тому, що обраний Відділом делеґат не міг взяти участи в Конвенції, права делеґата признано обраному Відділом заступникові делеґата.

Відділи 425 і 140. — Хоча злуку цих Відділів для вибору одного делеґата переведено вже після встановленого статутом УНСоюзу часу, Верифікаційна Комісія взяла під увагу виїмкові причини такого спізнення і тому одобрила обраного ними двома злученими Відділами делеґата.

Йосип Лисогір, Предсідник Конвенції

Відділ 221. — Один із обраних цим Відділом делеґатів не міг приїхати на Конвенцію і тому Верифікаційна Комісія признала права делеґата одному із обраних Відділом заступникові делеґата.

В дальшому стверджено, що наступні Відділи переслали до Головної Канцелярії УНСоюзу свої протести проти вибору делеґатів: 11, 14, 97, 179, 200, 220, 240, 324, 352.

Верифікаційна Комісія, перевіривши усі наявні документи, прийшла до висновку, що Головний Екзекутивний Комітет полагодив усі ці спірні справи правильно та згідно з постановами Статуту УНСоюзу. Тому Верифікаційна Комісія одобрює і потверджує те становище, яке зайняв Головний Екзекутивний Комітет відносно делеґатів названих вгорі Відділів.

У висліді переведеної перевірки та полагодження спірних справ, Верифікаційна Комісія стверджує, що на 24-ій Конвенції Українського Народного Союзу є приявних 419 делеґатів і 20 головних урядовців УНСоюзу і що всі вони разом розпоряджають 846 голосами.

Клівленд, Огайо, готел Статлер, 24-го травня 1958.

Гол. Предсідник додає, що з цією Комісією він працював два дні, а два дні з нею працювала заступниця гол. предсідника п-ні Геновефа Жеребняк.

Гол. Предсідник відкрив дискусію над звітом Верифікаційної Комісії. В дискусії забирали слово делеґати Відділів: 221, 379, 8, 336, 217, 255 та інші, вияснюючи ряд справ, після чого звіт з деякими доповненнями, прийнято одноголосно.

Гол. Предсідник інформує, що в найближчу середу, 28-го травня, наради триватимуть тільки до полудня, після чого делеґатки і делеґати матимуть нагоду відвідати спільно місцевий Український Культурний Город, а ввечері відбудеться конвенційний бенкет, з виступом двох сенаторів та відповідною мистецькою програмою. Конвенція одноодушно рішає, щоб участь в бенкеті була для всіх делеґатів обов'язкова та щоб касир відтягнув від діст при виплаті $5.50 титулом ціни білету на бенкет від кожного делеґата.

Головний Предсідник Д. Галичин заповідає, що на залі є посадник міста Клівленду достойний Ентоні Селебріз, який прийшов скласти Конвенції привітання від Управи міста, та просить міського радного п. Вілинського, який є також членом УНСоюзу, щоб представив посадника, що п. Вілинський і робить, вітаючи конвенцію і від себе.

Посадник Селебріз, згадавши і про своє европейське походження, підкреслив велиність Америки в мозаїці її національних груп і культур та висловив велике признання американським українцям взагалі, а замешкалим в Клівленді зокрема, за їх великий вклад у всебічний розвиток своєї нової Батьківщини та за їх труди і дбання допомогти народові свого походження в його змаганнях до волі і незалежности. „Я знаю, — говорив мейор Селебріз — що ви, тут зібрані, скажете і схвалите, буде в користь однаково, як Америки, так і українського народу". Привітанням делеґаток і делеґатів конвенції та побажанням найкращих успіхів у їх нарадах, посадник міста Клівленду закінчив свій короткий виступ, оваційно прийнятий конвенцією.

З черги Конвенція, на внесення делеґата Відділу 272, піддержане делеґатами Відділів 371, 399, схвалює одноголосно довір'я за працю Верифікаційної Комісії.

Головний предс. Д. Галичин пригадує резолюцію 22-ої конвенції про безплатність праці передбачених статутом конвенційних комісій Виборчої та Просьб і Скарг, як і безплатність членів Президії, за виїмком евентуальних допоміжних секретарів.

Призначивши делеґатів Сімінського, Бобечка, Лисого, Попіля, Борискевича-Бойда, Марка, Селинського, Пресковича, Косіковського та Сидора-Чарториського до рахування голосів, гол. предс. Д. Галичин відкрив зголошування кандидатів на предсідника конвенції.

Делеґат 172 Відділу ставить кандидатуру адв. Омара Малицького.

Делеґат 379 Відділу ставить кандидатуру Йосипа Лисогора.

Обидві кандидатури піддержано численними голосами.

Вислід голосування: адв Омар Малицький 128 голосів; Йосип Лисогір 238 голосів. На предсідника конвенції обраний Йосип Лисогір.

На першого заступника предсідника конвенції зголошено і піддержано кандидатури:

Адв. Омар Малицький — одержав 197 голосів.
Пилип Т. Васильовський — 82 голоси.
Д-р Денис Квітковський — 56 голосів
Д-р Василь Палідвор — 47 голосів.

Обраний на першого заступника предсідника конвенції адв. Омар Малицький.

На 2-го заступника предсідника конвенції поставлено і піддержано кандидатури:

Пилип Т. Васильовський — 109 голосів.
Д-р Василь Палідвор — 122 голоси.
Д-р Денис Квітковський — 54 голоси.
П-ні Катерина Лукач — 68 голосів.

Обраний д-р Василь Палідвор.

На секретаря для української мови поставлено і піддержано кандидатури д-ра Петра Стерча, Пилипа Гарасимова та інших, які порезиґнували.

На секретаря для української мови обраний д-р Петро Стерчо більшістю 240 голосів проти 27, що їх одержав п. П. Гарасимів.

На секретаря для англійської мови зголошено кандидатури адв. Томи Дармограя, п-ні Марії Шпікули (зрезиґнувала), Василя Гіни та Михайла Задорецького.

На секретаря обраний адв. Тома Дармограй більшістю 297 голосів.

На цьому о год. 11.43 головний предсідник Дмитро Галичин проголошує одногодинну обідову перерву.

З уваги на брак головного секретаря, сл. п. Григорія Германа, який у звітовому часі помер, перебіг цієї частини конвенційних нарад протоколував покликаний Гол. Предсідником до такої функції ред. А. Драган.

ДРУГА СЕСІЯ

Другу з черги, пополудневу, сесію 24-ої Конвенції Українського Народного Союзу відкрив головний предсідник Дмитро Галичин в понеділок 26-го травня 1958, в першій годині по полудні й негайно же після того попросив вибрану під час першої сесії Президію Конвенції, на чолі з Йосифом Лисогором, перебрати дальше ведення нарад Конвенції.

Предсідник Конвенції Йосиф Лисогір, перебираючи ведення нарад, подякував у своєму власному імені та в імені інших членів Президії за довір'я і вибір, закликаючи делеґатів бути постійно приявними на залі під час ходу нарад Конвенції. Зчерги, Предсідник іменував дверниками таких делеґатів: Василя Найдуха з 242-го Відділу, Івана Будняка з 155-го Відділу, Карла Сачка з 53-го Відділу, Михайла Кульчицького з 179-го Відділу, Івана Сидора з 5-го Відділу та Миколу Попеля з 106-го Відділу.

Відтак Предсідник Конвенції проголосив, що Конвенція повинна виконати до кінця Зтю точку порядку нарад,

тобто вибрати одинадцяти-членну Виборчу Комісію та п'ятичленну Комісію Просьб і Скарг. Після відкриття можливостей подавати кандидатури на членів Виборчої. Комісії, до Президії подано із залі різними делеґатами 24-ох кандидатів у письмовій формі, картками. Перед приступленням до голосування, на внесок делеґата 276-го Відділу Михайла Шибінського, всі кандидати представилися вставанням з місць, що дало можливість голосуючим делеґатам бодай частково запізнатися із кандидатами. Рівно ж ще перед приступленням до голосування Предсідник Конвенції найменував делеґата 1-го Відділу Андрія Вовка скрутатором до рахування голосів на місце Миколи Попеля, який перейняв пост дверника.

У висліді явного голосування шляхом піднесення рук, до Виборчої Комісії обрано таких делеґатів:

1. Миколу Моту, делеґата 432-го Відділу з Торонта, Канада, 258 голосами,

2. Миколу Бобечка з 102-го Відділу, Клівленд, Огайо, 237 голосами,

3. Івана Пігуляка з 39-го Відділу, Сиракюзи, Н. Й., 223 голосами,

4. Олену Маґер з 233-го Відділу, Лорейн, Огайо, 220 голосами,

5. Івана Скочиляса з 397-го Відділу, Филаделфія, Па., 206 голосами,

6. Миколу Беднарчука з 178-го Відділу, Манчестер, Ню Гемпшир, 197 голосами,

7. Івана Красника з 379-го Відділу, Шикаґо, Іллиной, 174 голосами,

8. Теодора Федуся з 128-го Відділу, Филаделфія, Па., 174 голосами,

9. Василя Салабуна з 76-го Відділу, Нюарк, Н. Дж., 159 голосами,

10. Володимира Стасюка з 272-го Відділу, Мейпелвуд, Н. Дж., 154 голосами, та

11. Андрія Цебака з 100-го Відділу, Гери, Інд., 133 голосами.

Інші кандидати на членів Виборчої Комісії одержали таку кількість голосів:

12. Михайло Крика з 237 Відділу — 123 голоси; 13. Павло Заблоцький з 371-го Відділу — 116 гол.; 14. Володимир Запаранюк з 484-го Відділу — 112 гол.; 15. Д-р Денис Квітковський з 175-го Відділу — 111 гол.; 16. Василь Гіна з 370-го Відділу — 111 гол.; 17. Іван Телюк з 414-го Відділу — 108 гол.; 18. Юрій Сокол з 158-го Відділу — 102 гол.; 19. Василь Сметана з 97-го Відділу — 94 гол.; 20. Микола Сенчишак з 131-го Відділу — 51 гол.; 21. Михайло Кришталь з 301-го Відділу — 47 гол.; 22. Андрій Тарас з 406-го Відділу — 43 гол.; 23. Осип Коцовський з 106-го Відділу — 39 гол. та 24. Микола Кисіль з 374-го Відділу — 25 голосів.

Після проголошення висліду голосування на членів Виборчої Комісії, Йосиф Лисогір передав ведення нарад першому заступникові предсідника Конвенції адв. Омарові Малицькому, який негайно приступив до вибору п'яти-членної Комісії Просьб і Скарг. Картками, у письмовій формі, зголошено із залі різними делеґатами 33-ох кандидатів, з-поміж яких, явним голосуванням шляхом піднесення рук, були обрані такі делеґати членами Комісії:

1. Петро Самець з 468-го Відділу, Ст. Кетеринс, Канада, 158 голосами,

2. Марія Стецьків Дикий з 149-го Відділу, Лакаванна, Н. Й. 151 гол.,

3. Анна Наконечна з 75-го Відділу, Дітройт, Миш. 118 голосами,

4. Д-р Денис Квітковський з 175-го Відділу, Дітройт, Миш., 107 гол., та

5. Олена Чорномаз з 419-го Відділу, Ірвінґтон, Н. Дж., 95 голосами.

Інші кандидати одержали таку кількість голосів:

6. Степанія Бохонок з 334-го Відділу — 85 гол., 7. Д-р Володимир Оренчук з 423-го Відділу — 77 гол., 8. Катерина Лукач з 282-го Відділу — 62 гол., 9. Микола Ткачук з 114-го Відділу 59 гол., 10. Володимир Любінський з 181-го Відділу — 55 гол., 11. Марія Гаравус із 127-го Відділу — 53 гол., 12. Михайло Головатий із 384-го Відділу — 53 гол., 13. Осип Бакай з 430-го Відділу — 51 гол., 14. Михайло Гикавий з 221-го Відділу — 48 гол., 15. Едвард Жарський з 194-го Відділу — 44 гол., 16. Осип Коцовський з 106-го Відділу — 27 гол., 17. Петро Дзюба із 367-го Відділу — 27 гол., 18. Марія Ковальчук із 352-го Відділу — 27 гол., 19. Василь Гіна з 370-го Відділу — 26 гол., 20. Юрій Вельґош з 319-го Відділу — 24 гол., 21. Михайло Отрок із 14-го Відділу — 24 гол., 22. Михайло Шибінський з 276-го Відділу — 23 гол., 23. Іван Телюк з 414-го Відділу — 19 голосів і 24. Ілля Чопик з 370-го Відділу одержав 9 голосів.

Уже в ході голосування зрезиґнували з своїх кандидатур такі делеґати: Антін Маланчук з 54-го Відділу, Михайло Кришталь з 301-го Відділу, Юрій Сокол з 154-го Відділу, Павло Заблоцький з 371-го Відділу, Пилип Гарасимів з 8-го Відділу, Дмитро Петрів з 497-го Відділу, Іван Чопко з 21-го Відділу, Іван Матейчук із 107-го Відділу, Володимир Запаринюк із 484-го Відділу і Роман Карбівник з 83-го Відділу.

Під час ходу голосування на членів Комісії Просьб і Скарг, делеґати Іван Красник з 379-го Відділу та Іван Телюк з 414-го Відділу опротестували заклик скрутатора Олекси Косіковського голосувати за одним із кандидатів, і на домагання ряду інших делеґатів, виконуючий обов'язки Предсідника Конвенції, адв. Омар Малицький, відкликав Олексу Косіковського з посту скрутатора, а на його місце назначив скрутаторкою панню Марію Шпікулу, делеґатку 221-го Відділу.

В часі ходу нарад другої сесії, на Конвенцію прибув Верховний Пластун — Сірий Лев — проф. Северин Левицький, якого привітав виконуючий обов'язки Предсідника Конвенції, адв. Омар Малицький. З черги, другий заступник предсідника Конвенції, д-р Василь Палідвор, представив проф. Северина Левицького делеґатам, а Верховний Пластун привітав 24-ту Конвенцію Українського Народного Союзу від Українського Пласту, який веде свою виховну діяльність серед української молоді на чотирьох континентах світу. Верховний Пластун підкреслив, що українські пластуни дотепер вже зорганізували чотири Пластові Відділи Українського Народного Союзу, а дальші два Відділи саме в стадії організації. Рівно ж підкреслив він спільність завдань УНСоюзу та Пласту на виховному полі, як також подякував членам УНСоюзу за дотеперішню моральну та матеріяльну допомогу пластовій молоді. Своє палке слово до 24-ої Конвенції закінчив проф. С. Левицький побажанням якнайкращих успіхів у нарадах.

Рівно ж п. Яків Ємець склав усний привіт 24-ій Конвенції від Союзу Визволення України, а письмові привітання зачитав Предсідник Конвенції, Йосип Лисогір, у ході нарад від Його Преосвященства Преосвященнішого Архиєпископа Івана Теодоровича, Митрополита Української Православної Церкви в Америці, та від п. Василя Мандзія, секретаря 8-го Відділу УНСоюзу в Йонкерс, Ню Йорк. Привітальна телеграма ВПреосв. Митрополита Івана, вислана на ім'я гол. предс. Д. Галичина, звучить:

May the bounties of God's blessings be with your Convention. The Ukrainian Orthodox Church of U.S.A. is greeting you and wishing you success in furthering the prosperity of your Association.

Metropolitan John

Перед закінченням нарад другої сесії 24-ої Конвенції, Предсідник Конвенції проголосив склад Пресової Комісії, до якої він назначив делеґатів: Івана Керницького з 457-го Відділу, Михайла Яроша з 230-го Відділу, Павла Янковського з 338-го Відд., Мик. Задорецького з 334-чо Відд., Вас. Чолія з 8-го Відд. Остапа Тарнавського з 430-го Відд. й Марію Шпікулу з 221-го Відд. Рівно ж поінформував предсідник делеґатів, що на Конвенції постійно перебувають звітодавці торонтонського „Вільного Слова" ред Василь Софронів-Левицький та шикаґовського „Овиду", його редактор і видавець Микола Денисюк.

На внесок делеґата 307-го Відділу Іллі Чопика, підтриманий делеґатом 371-го Відділу Павлом Заблоцьким, Предсідник Конвенції о год 5:30 по полудні перервав наради Конвенції до 9-ої години рано у вівторок, 27-го травня 1958, закликаючи учасників прибути точно на залю нарад.

ТРЕТЯ СЕСІЯ

Вівторок, 27-го травня перед полуднем

Третю сесію 24-ої Конвенції Українського Народного Союзу відкрив предсідник Йосип Лисогір у другому дні Конвенції, тобто у вівторок, 27-го травня 1958, о годині 9:10 рано. Члени Верифікаційної Комісії, на чолі з делеґатом 59-го Відділу Михайлом Галькевичем, відчитали поіменний список усіх делеґатів для перевірки їхньої приявности на конвенції. Ствердежено відсутність на залі нарад вранці дня 27 травня 1958 таких делеґатів: Михайла Фединишина із 155-го Відділу, Івана Василишина з 194-го Відділу, Теодора Навроцького з 256-го Відділу та заступника делеґата 389-232 Відділів Станислава Теслюка.

Д-р Осип Утриско, делеґат 27-го Відділу, зголосив, що делеґат Іван Василишин захворів. Делеґат 54-го Відділу Антін Маланчук запропонував, щоб відсутніх покарати відібранням цілоденної дієти. Делеґат 397-го Відділу Іван Скочиляс завважив, що тут не можна вживати терміну „карати", бо тільки суд має право карати, а заступник головного предсідника, адв. Михайло Пізнак, завважив, що не можна нікого карати, не вислухавши його виправдання і подання причин відсутности. Натомість головний предсідник п. Дмитро Галичин, завважив, що Конвенція може покарати своїх делеґатів за відсутність у нарадах, однак додав, що, на його думку, достатньою карою буде для всіх делеґатів, які не виправдають своєї відсутности у Президії Конвенції, саме вписання їх імен до протоколу. Делеґати прийняли думки Головного Предсідника оплесками, що Президія проголосила обов'язуючим рішенням.

З черги Предсідник Конвенції запитав, яка є воля делеґатів відносно протоколу з учорашніх нарад. Делеґат 247-го Відділу Михайло Маєр подав внесок, підтриманий делеґатом 161-го Відділу Іваном Антушаком, щоб протоколу не читати, бо це зуживає багато дорогого часу. Натомість, делеґат 194-го Відділу д-р Едвард Жарський подав внесок, підтриманий делеґатом 379-го Відділу Антоном Збориком, щоб протокол прочитати. У висліді явного голосування шляхом піднесення рук, перший внесок прийнято великою більшістю голосів, після чого делеґат 379 Відділу Іван Красник подав внесок, підтриманий делеґатом 11-68 Відд. Михайлом Кузьмою та делеґатами Відділів чч. 221, 336, 361, 318 і 282, щоб протокол був переданий Верифікаційній Комісії, яка по прочитанні здасть звідомлення Конвенції. Внесок прийнято одноголосно.

З черги Предсідник Конвенції прочитав привітальну телеграму до Конвенції УНСоюзу від Президента З'єдинених Держав Америки, Двайта Д. Айзенгавера, фотокопія якої подана на початку цього звіту.

В дальшому прочитано такі привіт. листи від міністра праці Канади, достойного Михайла Старра, сенатора Ірвінґа М. Айвеса, і конґресменки Флоренс П. Дваєр з Ню Йорку.

While I regret sincerely that I will be unable to attend the banquet to be held on May 28th by the Ukrainian National Association at Cleveland, Ohio, I would like to take this opportunity of wishing you and the members of your Association my personal best wishes for a successful celebration and trust that your future endeavours will meet with success.

With kindest personal regards, I am,

Yours sincerely,
Michael Starr
Minister of Labour

— o O o —

I am most pleased to extend my warmest greetings and best wishes to all those residents of the United States and Canada, of Ukrainian descent, who have assembled for the 24th Quadrennial Convention of the Ukrainian National Association, Inc.

For sixty-four years, your organization has been a powerful adjunct of American democracy and world freedom. That your efforts to assist Ukrainian immigrants in their integration into life in the New World have borne fruit is most evident in the prominent roles which many of Ukrainian descent now play in the society of the United States and Canada. It is also evident in the high regard in which the entire Ukrainian community in North America is held.

Your unceasing activity in behalf of the eventual liberation of the Ukrainian homeland has also been a great and good influence, for it has given heart and support to all who oppose the Soviet oppressors. May your goal in this respect be not too far distant.

Please know that you have my every good wish for a most successful convention.

Irving M. Ives
United States Senator

— o O o —

Please express to delegates, among whom are many good friends, my sincere congratulations on 24th National Convention of the Ukrainian National Association. Keep up your wonderful work for our fellow citizens of Ukrainian descent and for America.

Florence P. Dwyer
Member of Congress

З черги приступлено до 5-ої точки порядку нарад Конвенції, а саме до звідомлення головних урядовців УНСоюзу. Предсідник Конвенції попросив до слова головного предсідника, Дмитра Галичина, який звітував також за головного секретаря з огляду на смерть Григорія Германа. Головний Предсідник завважив, що звіти всіх головних урядників були надруковані перед конвенцією і розіслані всім делеґатам, які мали змогу з ними докладно запізнатися. Тому всі головні урядовці, включно з ним, будуть тільки коротко додавати відповідні вияснення або підкреслювати відповідні справи у друкованих звітах.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ДМИТРА ГАЛИЧИНА

Розвиток і праця кожної організації, як і само життя, має свої світла тіні, свої успіхи і невдачі. Не інакше було і в чотирирічному періоді Українського Народного Союзу, до якого відноситься цей та інші звіти: від 1-го січня 1954 до 31-го грудня 1957-го року. Український Народний Союз мав також свої успіхи і невдачі, або — як хтось волить — більші й менші успіхи. Саме від тих других, менших успіхів починаю своє звітування, бо думаю, що краще звітувати про них відразу, спочатку, щоб ми відразу знали, як ми стоїмо, як ми працювали і працюємо, та які були висліди нашої праці. Очевидно, що, говорячи про від'ємні сторінки праці я маю на думці організаційну сторінку нашого УНСоюзу. Діяльність бо УНСоюзу є, як відомо, многогранною, і є такі ділянки які в своєму висліді були вповні успішні. Та про них пізніше.

У першій мірі, коли ми приглянемось ухвалам з минулої Конвенції УНСоюзу, що відбулась в 1954 році у Вашинґтоні, знайдемо, що є одно рішення, одна така постанова, якої ми не виконали в минулих чотирьох роках. Наприклад, на 23-ій Конвенції у Вашинґтоні постановлено, що нашим найважливішим завданням на найближчі чотири роки повинно бути здобуття такої кількости нових членів, щоб збільшити УНСоюз до числа 75,000. Досі цієї постанови ми не виконали, бо в звітовому часі, себто до кінця грудня 1957-го року, ми збільшили УНСоюз тільки до 72,348.

Порівнюючи кількість членів, на яку ми збільшували УНСоюз у минулих двох каденціях, то це порівняння вийде в некористь останнього чотириріччя. В попередніх чотирьох роках збільшення було справді імпозантне. Воно виносило 14,212 членів, коли тепер, в звітовому чотириріччі, УНСоюз збільшився тільки на 2,217 членів. Цікавою цифрою є тут також і кількість нових присднаних членів. І так, у попередній каденції кількість таких членів виносила 27,257, а тепер ця кількість є майже на 50 відсотків меншою, бо виносить тільки 14,689.

При цьому треба завважити та підкреслити один дуже важливий факт, а саме; коли ми в звітовому чотириріччі приєднали 14,689 членів, у порівнянні до 27,257 членів з попередньої каденції, то це ще не означає, що ми в такому самому відношенні вкладали менше праці для приєднання меншої кількости членів. Справа мається якраз навпаки. Беручи до уваги нашу активність в останніх чотирьох роках, вона зовсім не була меншою від активности в попередніх чотирьох роках. Вона була принаймі такою самою, а деколи навіть і більшою,, а коли ми не мали такого самого висліду з нашої праці, то причини цього явища треба шукати деінде. Головна і таки одинока в цьому випадкові причина, це та обставина, що в попередніх чотирьох роках ми мали такий приплив нової іміґрації, що її нараховувано в тисячах кожного року, а приплив у звітовому часі нараховувано вже тільки в сотках у кожному поодинокому році. Беручи до уваги дійсний організаційний стан щодо присднування нових членів, треба таки ствердити, що починаючи від 1948 року до сьогоднішнього часу, УНСоюз діставав таки найбільше нових членів із рядів нової іміґрації. Фактом є також, що в роках від 1948 до 1954, отже до часу, коли ми відбували попередню Конвенцію, приїхало до З'єдинених Держав Америки і Канади до 80 відсотків усієї іміґрації. Маючи такий приплив іміґрації, ми могли, нераз навіть при меншому вкладі праці, діставати велику кількість нових членів. Тут маємо також і відповідь на те, чому в роках 1950-1954 ми могли зорганізувати аж 27,257, а вже в роках 1954-1958 тільки 14,689, хоча ми докладали в тому часі таких самих старань і зусиль в нашій організаційній праці.

От таке ствердження фактів дає нам, вкінці, відповідь і щодо наших дальших можливостей та наших дальших сподівань. Ці факти говорять самі за себе. Вони заповідають, що на будуче ми будемо змушені докладати значно більше зусиль для осягнення навіть і менших успіхів. З цих фактів треба витягнути також і відповідну науку на майбутнє. Бо коли немає тепер і не буде в близькій будучині більшого припливу нової іміґрації, тоді треба нам звернути нашу пильнішу увагу на інші верстви українського поселення на американському континенті.

Заки почала приїжджати нова іміґрація, Союзові ряди вербувались з-поміж давніх іміґрантів, а головно з їхніх дітей, що родились на американській або канадійській землі. З припливом нової іміґрації, ми взялись до організування членів головно з-поміж тих нових іміґрантів, тому що їх можна було організувати з меншим вкладом праці, ніж це є при організуванні родженої тут молоді. Тепер нам треба завернути до нашої давньої праці, до нашого давнього способу організування членів, головно з-поміж родженої тут молоді, тим більше, що тепер маємо тут роджену молодь, що походить не тільки від давніх іміґрантів, але також і від тих, що приїхали сюди ще не так давно. Такої молоді буде тепер чим раз більше, а тому матимемо саме в цьому напрямі широке поле до праці. Кількість таких дітей буде з кожним роком зростати, і саме в цю сторону нам треба скерувати наші організаційні зусилля. Тут наша будучність, будучність нашої організації. А що ця будучність може і повинна бути світлою, то приклад на те знайдемо в приватних асекураційних компаніях, які не будували і не будують свого бизнесу на давній чи новій іміґраціях, але на роджених тут американцях, що походять з різних народів, з різних країв та різних національних груп. І так, статистика найбільших асекураційних компаній виказує, що вони дістають кожного року велику кількість цих американців. Наприклад, статистика таких асекураційних підприємств, як „Метрополитен Лайф" або „Пруденшел" виказує, що минулий 1957 рік був у них найуспішнішим роком у збільшуванні членства. І одна і друга компанія збільшилась в 1957 році по одному мільйонові членів, а обі компанії нараховують разом уже більше, ніж 75,000,000 членів. Це майже половина всього населення Америки. Тому, в цих двох компаніях є напевно по кількасот тисяч і наших українських іміґрантів та їхніх дітей. Що більше, в цих двох компаніях є напевно забезпечених більше українських людей, ніж у всіх наших українських допомогових організаціях. А чи воно повинно так буди? Чи наше місце не повинно бути, в першій мірі, в нашій власній українській установі? Ми, очевидно, не хочемо тим сказати, що наші люди не повинні забезпечуватись в інших асекураційних компаніях. Ми тільки звертаємо увагу та пригадуємо, що першенство щодо забезпечення повинні мати наші українські установи, такі, як УНСоюз, що своєю працею, своїми пожертвами служить у першій мірі інтересам власним, інтересам українським. Недавно, Москва назвала наших редакторів „ґенґстерами" джерзисітської „Свободи". За яку і в чию користь працю названо їх у такий спосіб? Ясним є, що за працю в користь української спільноти, в користь українського народу. А „Свобода", це ж офіційний орган УНСоюзу, оцеї установи, яку ми бажаємо і повинні розбудовувати до більших вершин, головно на те, щоб вона якраз служила українським інтересам ще краще і успішніше ніж досі! Чи ж, маючи на увазі такі факти, вимагаємо ми забагато від нашої суспільности, коли кажемо, що її перше місце повинно бути саме в того роду організації? Отже, наш власний інтерес, інтерес нашого власного самозбереження диктує нам наші обов'язки, наше місце, наш вибір, нашу приналежність до своєї рідної установи.

Як уже згадано, в минулих чотирьох роках ми зорганізували 14,689 нових членів, з того числа 7,453 дорослих, а 7,236 дітей. Одначе, коли мова про збільшення загальної кількости членів у цілій організації, то звишка виносила тільки 2,217 членів. Ця надвишка була тільки в дітях, бо коли мова про кількість дорослих членів, то загальна кількість навіть зменшилась в чотирьох роках на 183 члени, а саме із 49,807 до 49,624. Знову ж Молодечий Департамент зріс на 2400 дітей, коли брати до уваги, що з кінцем 1953 року всіх дітей було 20,414, а з кінцем 1957 їх було вже 22,814. З цього порівняння виходить, що хоча ми зорганізували до Департаменту дорослих членів дещо більше членів ніж до Дитячого Департаменту, то збільшення в загальному числі членства малося якраз навпаки. Департамент дорослих членів виказував дефіцит, а Молодечий Департамент прибуток на 2,400. Причиною цієї диспропорції був головно факт, що в Департаменті дорослих членів було значно більше, ніж це було в Молодечому Департаменті, суспендованих членів, а також таких, що померли. Різниця в числі суспендованих членів виносила 1331, а коли мова про померлих, то ця різниця була ще більша, бо виносила 2,017. Уже ці дві цифри дають нам вияснення на те, звідки походить дефіцит у Департаменті дорослих членів, та прибуток у Молодечому Департаменті.

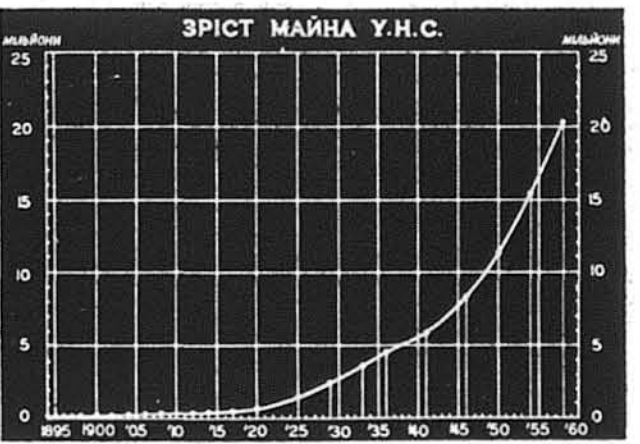
Є ще деякі інші порівняння в русі членів, що цікаві і заслуговують на те, щоб звернути на них нашу увагу. Наприклад, ми вже згадували про те, що всіх дорослих членів і дітей зорганізовано кількістю 14,689, при чому загальне збільшення в членстві виносило тільки 2,217. Порівнюючи ці дві цифри, знайдемо, що різниця між ними була на 12,472 члени. Це справді велике число членів, яке впродовж чотирьох років вибуло з організації. Де ж вони поділись? Найбільша кількість членів, бо 3,644, була суспендована і не прийнята наново. Дальше було 2,697 таких членів, що відійшли з готівкою з організації. Відтак було 2,390 членів, що відійшли з організації з виплаченим забезпеченням, а знову 2,129, що померли. Було також 881 членів, що відійшли з організації з виплаченими грамотами, а вкінці, коли додати ще кількасот членів, що відійшли на безплатне продовження, або знову взяли переступні листи з одних Відділів, а опісля не зголосились до інших, то дістанемо разом величезне число 12,472 члени, які в чотирьох роках вийшли з організації.

Найсумніше і найневідрадніше явище, яке виказує подане тут звідомлення про убуток членів, це кількість суспендованих, що не відновили свого членства. Вона виносила кожного року приблизно 1,000 членів. Досвід, який ми набули в нашому контакті із поодинокими Відділами, а зокрема з їхніми Управами, каже нам, що при кращому і пильнішому веденні відділових справ можна б врятувати значну частину цих суспендованих членів. На наступну чергу в нашому занедбуванні організаційних обов'язків приходить кількість тих членів, що вибирають готівку на свої грамоти. Тут є такі члени, що були забезпечені на вивінувальні грамоти, на які, після дозріння грамоти, належиться готівка, і тут треба подбати, щоб такі члени знову забезпечились. Та є і такі члени, що вибирають готівку на свої грамоти передчасно, хоч ці грамоти ще не дозріли. Цього роду члени, вибираючи нераз тільки кількадесят долярів, позбуваються цінного та вартісного забезпечення, не застановляючись навіть добре над тим, що таким поступованням вони кривдять найбільше себе самих та свою рідню. На таких членів нам треба звертати особливу увагу, щоб здержати їх перед легкодушним кроком вибирання кількадесять долярів, які на ділі нераз нічого не помагають даній особі, а тільки наносять їй шкоду. Припильнування такої справи Управою Відділу через належне вияснення, може не раз урятувати забезпечення члена та притримати його в організації.

Уже згадано, що з кінцем грудня 1957 року було в УНСоюзі всіх 72,438 повноправних членів. Беручи до уваги, що під теперішню пору ми маємо в нашій організації поважну кількість таких членів, які є на виплаченому забезпеченні або на безплатному продовженні, то загальна кількість всіх членів, активних і неактивних, виносить 75,986, які всі разом забезпечені на суму $54,143,155.00. Це означає, що тепер ми маємо 3,548 неактивних членів в УНСоюзі, для яких організація обов'язана обчисляти кожного року та держати відповідну резерву.

На іншому місці є подане докладне звідомлення про стан членства за останні чотири роки. Це звідомлення від-

Найкоротша і найвимовніша історія розвитку Українського Народного Союзу показана кривими лініями на цих двох діяграмах, зладжених відомим нашим картографом п. Г. Колодієм, на базі конвенційних звітів УНС.

Перша з цих діяграм показує ріст членства УНСоюзу впродовж його історії. Поземі лінії означають кількість членства в тисячах; повні прямі (доземі) лінії означають підписані під ними внизу роки, при чому лінії, дотягнені тільки до кривої, означають конвенційні роки. Те саме відноситься і до другої табелі, на якій графічно представлений зріст майна УНСоюзу, з тією тільки різницею, що лінії поземі означають мільйони долярів, як це зазначено цифрами збоку.

Між лініями зросту членства і майна бачимо деякі поважні відхилення. Лінія зросту майна, показана кривою на другій діяграмі, виявляє, що майно УНСоюзу постійно тільки збільшується, від 220 долярів при створенні УНС в 1894 році, до понад 20 мільйонів долярів під час останньої 24-ої конвенції в Клівленді. Інтересне при цьому, що коли в початках розвитку УНСоюзу це майно збільшувалось дуже повільно, як це виказує майже позема лінія того зросту до 1920-го року, то після 1920-го року (в якому, між іншим, головний касир Роман Слободян був обраний на екзекутивного урядовця УНС) лінія цього росту союзового майна підноситься щораз стрімкіше вгору. Лінія майна УНСоюзу не виказує жадних хитань і на неї, виходило б, не мала жадного впливу зміна господарських коньюнктур країни, вроді депресій, репесій і подібного.

Дещо іншою мовою говорить не тільки крива, але і дещо поломана лінія росту членства УНСоюзу. Поперше, бачимо, що в початках членство УНСоюзу росло багато стрімкішою лінією, ніж майно, і вигналось майже прямовісною лінією в періоді між 1912 і 1914 роками, збільшившись тоді на майже 11 тисяч членів. В 1914 році, після 13-ої конвенції в Боффало, на якій переведено реформу, ця лінія росту членства ломиться стрімко вниз, бо впродовж 3-х років УНСоюз „злетів" з 25,335 членів у 1914 р., до 11, 891 члена в році 1917. Причиною того наглого упадку була зле зрозуміла реформа та внутрішня боротьба, але ця реформа, що початково стала причиною великих втрат, створила рівночасно базу для невпинного майбутнього росту УНСоюзу в членстві. Цей зворот стався в 1917 році. Мале заломання лінії росту членства бачимо ще в періоді депресії в 1930-их роках, але від 1933-го року (в якому, між іншим, теперішній головний предсідник Дмитро Галичин був обраний на головного секретаря УНС) ця лінія росту членства знову пнеться стрімко вгору. Ріст членства, як це видно на діяграмі, сповільнився від 1954-го року. Інтересно, як виглядатиме продовження тієї лінії в наступному чотирирічному етапі?

НА ЗАБУЛИ СПОМ'ЯНУТИ...

„І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ, Й СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ!" — Ці слова національного пророка Тараса Шевченка були виписані, як мотто, на першій сторінці „Свободи" перед 65 роками і вони стали гаслом УНСоюзу, а їх автор його патроном. Не диво, що ставши власником прекрасної „Союзівки", того „шматка України на вільній американській землі", УНСоюз в 1957-му році здвигнув там пам'ятник Т. Шевченкові, у відкритті якого в червні 1957 взяло участь біля 10,000 осіб з усіх обширів Америки і Канади. На фото: Виступ двох репрезентативних хорів, „Думки" і Метрополітального, під час відкриття пам'ятника Т. Шевченкові на Союзівці. На пам'ятникові виписана подана в горі цитата Шевченкових слів.

У НЕВПИННОМУ ЗМАГАННІ.

Впродовж усіх 65 років існування УНСоюз невпинно і невтомно розгортає свою активність на всіх ділянках українського життя в Америці і Канаді. В цьому невтомному змаганні до росту і розвитку, також і у звітовому часі відбулось багато поїздок і зустрічей представників УНСоюзу. Одну із таких замітніших зустрічей задокументовано цією фотографією. Була це зустріч екзекутивних урядовців УН Союзу з членами канадійського уряду і парляменту українського походження в грудні 1957 року в Оттаві. На фото сидять (зліва): гол. предс. УНСоюзу Д. Галичин, сенатор В. Вал, міністер праці М. Стар та заст. гол. предс. УНСоюзу М. Пізнак. Стоять (зліва): К. Кисілевський, гол. контр. УНС інж. В. Коссар, посол Ф. Заплітний, посол П. Стефурак, посол А. Головач, посол М. Мандзюк, посол д-р І. Кучерепа і його батько, українсько-канадійський піонер.

дзеркалює вірно не тільки загальний рух членства, але також і рух членів у кожному поодинокому Відділі. Кожний делеґат чи делеґатка, кожний урядовець та кожний активний член, що цікавиться розвитком організації, повинен звернути пильну увагу на цей рух членства в своєму Відділі, бо маючи перед очима цей рух, ми краще знатимемо, як на будуче поступати, як плянувати, а найважливіше, в який спосіб повести таку працю, яка могла б дати кращі результати, ніж вони були досі. Наприклад, студіюючи це звідомлення, ми знайдемо, що деякі роди забезпечення, які є навіть дуже популярні на теперішньому забезпеченевому ринку, в нас навіть дуже занедбані. От пригляньмося забезпеченні платному по смерти або за життя з вкладками до 65 року життя. За вісім років існування цих нових родів забезпечення, ми видали в обох родах забезпечення всього 854 грамоти. Студіюючи знову табелі руху членів у поодиноких Відділах, ми дістанемо також перегляд того, де є наші найбільші недомагання, які вимагають нашої особливої уваги.

Статистика цифер, хоча на перший погляд може видаватись мертвою, говорить не раз ясніше і виразніше, ніж самі слова. Тому саме потрібно переглянути та порівняти наведені в звідомлені цифри про стан членства, бо це краще познайомить нас з дальшими організаційними вимогами. Докладне перестудіювання цієї статистики допоможе нам багато в нашій майбутній праці, в нашому майбутньому підході до поодиноких організаційних проблем.

Уже в початках цього звідомлення я зазначив, що УНСоюз вів також і такі ділянки праці, на яких він осягав знанні успіхи. До таких ділянок належить його

Культурна і громадська праця

Коли мова про видання англійською мовою, то тих видань було в останніх чотирьох роках менше, ніж у попередніх каденціях. Мова тут не про матеріяльну поміч цим виданням, але про сам вислід, про саму кількість цих видань. Бо, впродовж останніх чотирьох років ми видали на публікації англійською мовою про Україну навіть більше, ніж у попередніх каденціях, одначе покищо видного результату ще немає. Маю тут на думці, наприклад, — Енциклопедію Українознавства англійською мовою. Ще на попередній Конвенції УНСоюзу ми заповіли її видання, одначе ця Енциклопедія з різних причин ще досі не появилася. Вона коштує досі вже близько $25,000, та перший її том піде доперва тепер до друку. Не буду тут входити в причини проволоки цієї справи. Скажу тільки, що видатки, потрібні на її видання, не входили тут в рахунок і не були причиною проволоки. На проволоку зложились радше технічні причини, які тепер усуваємо, так що перший том цієї монументальної книги буде відданий до друку вже в дуже короткому часі. Енциклопедія буде в двох томах і після всяких обрахунків цей другий том повинен друкуватися в наступному році.

Із виконаних і вже видрукованих праць треба згадати нову книжку проф. Кларенса Меннінґа: „Іван Мазепа — гетьман України". Ця книжка появилась саме в часі, коли її брак може найбільше відчувався. Впродовж останніх чотирьох років, а зокрема, від часу смерти Сталіна, вільний світ, повіривши облудним кличам Москви про мирне співжиття та заколисаний „женевським духом" і дипломатичними усмішками заговорив дуже голосно та широко про важливі зміни, які, мовляв, зайшли в московській імперії. Очевидно, тут мова про зміни на краще, про кращі відносини, які мали запанувати внутрі московської імперії, а також про зміни, які мали зайти у відношенні Москви до поодиноких народів. Події, які мали місце в Мадярщині та в Польщі, розвіяли дещо ці надії, які покладено на зміну відносин у московській імперії. А вже таки найбільше причинились до пробудження вільного світу із співіснувальних мрій російські „спутніки". З'єдинені Держави Північної Америки та інші країни вільного світу опам'ятались дещо, звільнились дещо від впливу співіснувальних кличів Москви та почали знову реально думати та реально розглядати положення та відносини між Москвою і вільним світом.

І саме ця книжка, яку видав Український Народний Союз про Гетьмана Мазепу, спричинилась у певній мірі до кращого зрозуміння політики Москви, до зрозуміння того, що в московській імперії не зайшли жадні суттєві зміни, що Москва, якою була за часів Петра Великого, такою є й сьогодні за часів Хрущова, з тією тільки різницею, що, коли царська Москва винищувала інші народи десятками чи сотками тисяч, то теперішня комуністична Москва все те вдосконалила так, що вона винищує вже мільйони невинних людей голодом, засланням, каторжною працею, розстрілами.

Політична діяльність

Культурна та громадська праця УНСоюзу є тісно пов'язана також і з його політичною діяльністю. І взагалі так є, що між одною і другою акцією не раз трудно потягнути виразну лінію, не раз трудно відділити одну від одної. От візьмімо під увагу видання книжок англійською мовою. Наприклад, на 20-му З'їзді Комуністичної партії, що відбувався в Москві з початком 1956 року, згадувано про книжку — „Україна 20-го сторіччя" — отже книжку, яку видав УНСоюз. Згадувано про цю книжку у зв'язку із нападом на її автора, проф. Кларенса Меннінґа, якого називано „старим американським шпигуном" та „спеціялістом в очорнюванні Совєтського Союзу", а про саму книжку було сказано, що вона „повна брехні, очернень та диких видумок".

Цей приклад з книжкою вказує нам, що видання цієї книжки, хоча належить властиво до культурної праці УНСоюзу, набирає в цьому випадку політичного значення.

Чисто політичний підклад мала вже така акція зі сторони УНСоюзу, як висилка делеґацій, висилка матеріямів до нашого уряду у Вашинґтоні. І так, в 1954 році висилано до Стейтового Департаменту від УНСоюзу під час його Конвенції делеґацію, яка предложила меморіял у справі цієї небезпеки, яку криє в собі для всього вільного світу російський імперіялізм. У наступному році, це є в 1955 році, була знову в Стейтовому Департаменті делеґація від УНСоюзу із меморіялом у справі політики непередрішення, яку З'єдинені Держави застосовують до тих усіх народів Совєтського Союзу, які до другої світової війни були в складі російської імперії. Цей меморіял звертав увагу нашого уряду на ту шкоду, яку того роду політика наносить не тільки самим поневоленим народам, але навіть і самій Америці, бо вона такою політикою потурає поневоленню багатьох народів, та замість приятелів, робить собі ворогів із тих народів. З огляду на те, що ми маємо на американській землі також інші організації, які займаються майже виключно політичною роботою, то УНСоюз не забирає слова в кожній справі, що заторкує якусь українську проблему. Все ж таки, коли мова про такі важливі питання, як справа російського імперіялізму або політики непередрішення зі сторони Америки, то в таких справах УНСоюз уважав і уважає за потрібне забирати слово та з'ясовувати своє становище, щоб у такий спосіб піддержати та підсилити ту акцію, яка в тих самих справах є чи буде ведена старанням іншої організації, в цьому випадку, старанням такої організації, як Український Конґресовий Комітет Америки. Тому, таку працю УНСоюзу треба тоді вважати допоміжною цій праці, яку в даній справі веде інша організація.

„Союзівка"

УНСоюз вів свою культурну працю не тільки при допомозі видавництв українською чи знову англійською мовами, але він вживав для осягнення цієї самої цілі також і інших засобів та способів. От, наприклад, в 1957 році поставлено на „Союзівці", на відпочинковій оселі УНСоюзу в горах Кетскил, Н. Й., величавий пам'ятник пророкові і генієві України Тарасові Шевченкові. Пам'ятник цей випрацював світової слави скульптор Олександер Архипенко. Цей культурний тір, що ним пишається тепер „Союзівка", буде завжди пригадувати всім, що будуть колинебудь відвідувати „Союзівку" та оглядати цей пам'ятник, що нашим важливим завданням тут на американському континенті, якщо ми бажаємо сповнити як слід ролю еміґрації поневоленого народу, є пам'ятати та йти за пророчими словами генія України, який голосив, що ми повинні чужого навчатись, але свого рідного не забувати, не цуратись своїх рідних традицій, своєї рідної мови, культури, звичаїв, обичаїв, своєї історії, свого народу.

До культурної праці УНСоюзу треба зарахувати також і ці Курси Українознавства, які ведемо на „Союзівці" впродовж останніх чотирьох років. Ці Курси мали і мають величезне значення у виховуванні молодих провідників для майбутньої союзової та взагалі грамадської роботи. Вони з кожним роком стають чимраз популярнішими серед нашої молоді, зокрема тієї, що народилась в З'єдинених Державах Америки або в Канаді. Впродовж минулих чотирьох років ці Курси покінчило приблизно 125 студентів і студенток, які, віримо, дістали нагоду бути краще підготованими до тієї праці, яку з часом молодь перебере від давньої чи нової іміґрації.

Прогалина в нашій громадській праці стає щораз більшою. Щораз більше дається відчувати брак відповідних молодих сил, які повели б як слід нашу працю, оту працю, якою ми досі дорожили, яку ми вважали конечною для наших будучих зусиль, не тільки в дальшій розбудові нашого тутешнього життя, але також у дальшій допомозі визвольним змаганням українського народу. Якщо отже ці Курси Українознавства допомагають бодай в деякій мірі в осягненні цієї цілі, то вони сповняють як слід своє завдання, сповнять як слід оту ролю, яка була для УНСоюзу завжди провідною в його праці для нашої спільноти тут на американському континенті, як також і в праці для України та українського народу.

Слідкуючи кожного року за поступами цих Курсів, треба ствердити, що вони вже сповняють як слід своє завдання, а в будуччині певно ще краще його сповнять. Треба нам союзовцям тільки подбати, а зокрема, треба поодиноким Відділам УНСоюзу подбати, щоб спомагати ці Курси уділюванням стипендій, висилаючи на Курси якнайбільше курсантів, своїх майбутніх провідників.

На цей рік буде вже готове відповідне приміщення для дітей, яких прийматимемо в віці від 7 до 11 років. Вже під час цього літа діти зможуть користати не тільки із найкраще влаштованого приміщення, але також і з відповідної виховної опіки і підготови фаховими силами.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА НА СОЮЗІВЦІ В 1957 Р. На фото: курсанти зі своїми інструкторами, проф. В. Стецюком (зліва) і проф. Ів. Влизнаком біля пам'ятника Тараса Шевченка, на п'єдисталі якого виписаний Шевченків заповіт: „І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь!"

У такий спосіб, ця літня дитяча оселя, ці Курси Українознавства, а дальше різні з'їзди молоді та відповідні культурні, чи знову спортові імпрези, все це разом надає Союзівці характеру культурного центру американських українців під час кожнорічного літнього сезону.

Бракує нам покищо на „Союзівці" тільки Захисту для старших віком членів. Але і це ми маємо в пляні виконати, і то так скоро, як скоро матимемо відповідну кількість зголошень від того роду членів. Будинок для цієї цілі готовий і може бути відданий для вжитку, в разі потреби, кожної хвилі. Бо, хоча впродовж останніх чотирьох років ми відносились три рази до Управ всіх Відділів УНСоюзу в справі можливостей прийняття старших віком членів на постійне перебування на „Союзівці", подаючи при цьому також і умовини такого перебування, одначе, досі ми не мали ані одного такого зголошення, яке, під фінансовим оглядом, можна б було брати під серйозну увагу. УНСоюз не має бо до розпорядимости такого фонду, з якого він міг би оплачувани удержання старших віком членів на „Союзівці". Як це було подане до відома Управ поодиноких Відділів в останньому листі головної канцелярії УНСоюзу, то найнища місячна оплата за собу повинна виносити 80 дол., а ці дві чи три особи, що досі голосились та запитували про можливості постійного побуту на „Союзівці", не розпоряджали навіть і цією найменшою квотою. Коли ми назначували цю найнижчу квоту, то очевидно мали на думці, що будуть також зголошені і такі особи, які зожуть заплатити більше, ніж $80, щоб при малій доплаті з боку УНСоюзу можна було удержати і бідніших членів. Та, покищо, відповідних зголошень не було і немає. Це не значить, що їх не буде в майбутньому. Що таких зголошень немає тепер, то і не можна дивуватись тому. Під теперішню пору ми маємо головно таких старших віком членів, які перебували на американській землі вже довший час, а маючи, звичайно, по осягненні 65-го року життя відповідну пенсію, воліють лишатись при своїх дітях. Так воно дістьсл в загальному, бо вийнятки можуть бути і певно є. Одначе, цей образ може зовсім змінитись, бо із напливом нової іміґрації, приїхала до Америки деяка кількість старших осіб, що не з власної причини дуже часто розлучені зі своїми родинами. Ці родини, перебуваючи тепер за залізною заслоною, не можуть з ними об'єднатися і тому в найближчих роках ми матимемо більшу кількість старших віком членів, які, будучи тут без рідні, радо зголосилися б на перебування до такого дому, де буде панувати українська атмосфера, своєрідне українське оточення. На „Союзівці", в домі, що призначений для старших членів, можна буде знайти якраз цю своєрідну українську атмосферу, своїх власних людей, своє власне товариство. Тому саме, плянований на „Союзівці" захист для старців, матиме вже в близькій будуччині великий попит, велике запотребування.

Коли мова про саму посілість „Союзівку", то впродовж тих чотирьох років вона змінилася, а радше поліпшилася до непізнання. У першій мірі, цю посілість збільшено купном іще двох домів із сто акрами землі, з великими плеканими полянами, овочевим садом та чудовими смерековими деревами. Ці доми названо: Київ і Львів. Якраз Львів буде вже цього року вжитий для дитячої оселі, а частинно також і для Курсів Українознавства.

Придбавши ці два доми, власники яких вживали воду „Союзівки", а також і цю саму дорогу, якою в'їжджається на „Союзівку", ця оселя стала тепер справді приватною, ніким і нічим необмеженою власністю УНСоюзу, якої спокою не може вже ніхто із чужих, посторонніх людей заколочувати.

Упродож тих чотирьох років впроваджено на „Союзівці" багато уліпшень в „Гостинниці", у „Веселці" та в „Києві". Ці доми відповідно перероблено. Крім того, пороблено нові дороги та відповідні площі для спортових змагань. Очевидно, що у зв'язку з цими перерібками та різними уліпшеннями були получені значні видатки. Вони виносили в чотирьох роках $160,254.66, з чого на направи та перерібки видано $97,165.01, на меблі та різні машини $37,779.89, а на дороги і площі $25,309.76, разом $160,254.66.

Коли мова про те, чи „Союзівка" оплачується, то беручи до уваги самий літній вакаційний інтерес, треба сказати, що так. Бо прихід за чотири роки із прибутків за приміщення і прохарчування гостей виносив $404,832.49, а розхід у зв'язку з цим виносив $326,672.21. Коли ж брати „Союзівку" як цілість, що служить культурним та виховним цілям, і додати вже згадані інвестиції в розбудову і поліпшення, тоді, очевидно, треба ствердити, що „Союзівка" покищо не оплачує себе. Бо прихід, як уже сказано, виносив $404,832.49, а загальний розхід $486,926.87. Тим самим треба було доложити із спеціяльного фонду та з фонду Захисту $82,094.38. Це значить, що суму $160,254.66, яку інвестовано в перерібки та всякого роду поліпшення, покрито із прибутків „Союзівки" тільки у приблизно 50 відсотках, а ще $82,094.38 треба було доложити. Крім цієї квоти 82,094.38 долярів треба тут іще додати цю суму, яку видано на саме купно реальностей, а саме „Києва" за $20,346.69, та „Львова" за $30,684.24 так, що в чотирьох роках інвестовано із грошей УНСоюзу на ремонт, уліпшення та на купно додаткових реальностей разом $133,125.31. Ось так представляється фінансова господарка „Союзівки". На будуче фінансова сторінка повинна представлятись значно краще, бо видатки на уліпшення та перерібки зменшаються у великій мірі.

Фінансова ділянка УНСоюзу

Ми почали чотирирічну каденцію серед найбільшого добробуту в цій країні. Цей добробут збільшався з кожним роком, аж щойно останній 1957 рік позначився деякою господарською знижкою. Коли мова про УНСоюз, то він під організаційним оглядом зовсім не користав із цього загального добробуту, бо не збільшував своїх членських рядів у такій мірі, як це, наприклад, робили різні асекураційні компанії, які виказували величезний зріст у збільшуванні членства. Загальний добробут країни не впливає також і на збільшування фінансових ресурсів нашої організації. Бо хоч Український Народний Союз мав у відсотках значний приріст майна, то одначе цього приросту не можна приписати загальному добробутові, а тільки звичайному та нормальному ростові майна, відповідно до кількости членів, що вплачували свої вкладки, та відповідно до того, як ці вкладки були інвестовані.

Говорячи про інвестиції, треба підкреслити, що в останніх чотирьох роках зайшла деяка зміна щодо інвестування майна.

У попередніх каденціях ми інвестували майже все майно УНСоюзу в бондах в сто відсотках, так, що, наприклад, інвестиції в морґеджах постійно зменшувались. Теперішнє чотирирічча виказує вже збільшення в морґеджах на $1,716,030.54. Все ж таки збільшення в бондах виносило ще $3,258,671.90. Це було головно в роках 1954 і 1955. Як морґеджі, так і бонди принесли дещо вищі відсотки, ніж це було в попередній каденції. Давніше ми були змушені інвестувати наш гріш звичайно на три відсотки в бондах, а на чотири в морґеджах, якщо взагалі морґеджі можна було дістати. Тепер, зокрема в останніх двох роках, ми інвестували гріш УНСоюзу в бондах на чотири відсотки або і вище, а в морґеджах на п'ять до шість відсотків. У такий спосіб загальний відсоток від усіх інвестованих грошей, що виносив чотири роки тому 3.01 відсотка, підвищився до 3.23 в 1957 році. Очевидно, це покищо незначний зріст у відсотках, але коли брати до уваги, що ми могли інвестувати на вищі відсотки тільки ті гроші, які ми тепер маємо для інвестування, а мільйони долярів союзового майна були перед тим вже інвестовані на три і менше відсотків, то тепер не так то легко підвищити загальні відсотки від усього майна УНСоюзу. Кожного року інвестується тільки таку частину союзового майна, яка лишається по всіх біжучих виплатах, а ця частина не виносить покищо більше, як один мільйон долярів річно. Отже, хоча в цих чотирьох роках зібрано тільки самими вкладками від членів $7,633,679.03, а загальний прихід виносив $14,160,871.75, то майно УНСоюзу, по відтягненні всіх виплат, збільшилось тільки на $4,999,216.06. Решта гроша пішло на різні виплати, як $1,610,434.48 на посмертні допомоги, $536,971.84 на виплату нагород за організування нових членів та заплату секретарям за колектування вкладок, а дальше $503,299.59 на дивіденди членам. Не зважаючи на те, що тільки титулом нагород та дивіденд виплачено більше, як одни мільйон долярів, все ж таки загальний приріст в майні УНСоюзу виносив $4,946,679.45, бо 1953 рік ми замкнули були цифрою $15,258,377.64, а вже з кінцем 1957 року майно УНСоюзу виносило $20,205,057.09. Треба тут ще згадати, що коли УНСоюз мав давніше велику частину свого майна інвестовану в реальностях, то в останніх чотирьох роках він зменшив цю інвестицію ще на $45,169.07, так, що під теперішню пору УНСоюз має тільки дві реальності, а це головну канцелярію в Джерзі Сіті, в якій є інвестиція в сумі $52,550.00, та „Союзівку", яка представляє книжкову вартість на суму $202,162.30.

При цьому вважаю за відповідне звернути окрему увагу на ширше значення нової інвестиційної політики Українського Народного Союзу. Відомо бо, що саме тепер обидві наші країни, З'єдинені Держави Америки і Канада, переживають деяку господарську затримку, чи — як загально називають — економічну рецесію. Всі економісти прийшли до тієї самої конклюзії, що одним з найкращих засобів боротьби проти тієї рецесії буде звільнення більших фондів на всілякі інвестиції, в цьому і на гіпотеки-морґеджі. Український Народний Союз, звернувши головну увагу на інвестиції в морґеджах та удогіднюючи морґеджові позички, включився тим самим активно у важливу акцію боротьби проти теперішньої економічної рецесії, віддаючи тим самим обидвом своїм країнам, Америці і Канаді, таку саму добру послугу, як віддавав їм мільйоновими закупами державних бондів під час війни.

Окрему увагу треба звернути також на дві позиції фінансового звіту, а саме, що УНСоюз виплатив у тих чотирьох роках титулом нагород $536,971.84, а титулом дивіденд суму $503,299.59. Коли брати до уваги загальне майно УНСоюзу, яке з кінцем 1957 року виносило $20,205,057.09, то виплата більше, як одного мільйона долярів членам, становить п'ять відсотків від усього майна. Це поважна сума гроша, яку одержали члени нашої організації і яка доказує, що УНСоюз, як братська допомогова організація, ділиться зі своїми членами кожною надвишкою, яка може постати чи назбиратись тільки завдяки правильній і добрій фінансовій господарці.

Оце фінансове звідомлення не було б повне й точне, якщо ми не згадали б, що, не зважаючи на згадані тут високі виплати титулом посмертного, організаційних нагород та дивіденд, ми все ж таки потрапили значно збільшити також і нашу надвишку резерви, яка є барометром фінансової сили нашої установи. Це збільшення резерви виносить близько один мільйон долярів, бо $918,925.33, і саме цей факт значного збільшення надвишки резерви причиняється до того, що ми можемо спокійно і самопевно глядіти в світле майбутнє нашого Союзу.

Культурна Комісія, видавництва „Свободи" та їх фінансовий стан

Під час другої світової війни, коли Росія, ставши союзником З'єдинених Держав Америки, використовувала це положення на те, щоб, у першій мірі, розправитись зі своїми противниками, за яких вона вважала передусім українську спільноту в ЗДА, а зокрема, УНСоюз і його орган „Свободу", в тому часі відчувалась велика потреба видавання систематичної, роз'яснювальної літератури англійською мовою. Тому саме УНСоюз уважав тоді за відповідне перебрати на себе завдання видавати книжки англійською мовою, які роз'яснювали б вільному світові не тільки історію та положення українського народу, але й його ролю в боротьбі за осягнення волі і незалежности не тільки для нього, але й для всіх інших Москвою поневолених народів. Щоб така праця могла бути більш успішною, треба було покликати до життя окрему Культурну Комісію, яка плянувала б, а опісля проводила б у життя ці пляни, уложені нею. У 1956 році цю Культурну Комісію пересорганізовано та посилено, а в її склад увійшли, крім мене, деякі члени Екзекутиви та Головного Уряду УНСоюзу, як адв. Михайло Пізнак, пані Ґеновефа Жеребняк, д-р Володимир Ґалан, д-р Ярослав Падох, і редактор „Свободи" Антін Драган. Ця Комісія плянувала англомовні, а також українські видання. З англомовних видань треба тут згадати книжку Яра Славутича: „Муза в неволі", яку розіслано на різні адреси визначних науковців та державних мужів, а також на адреси різних установ у З'єдинених Держав Америки, Канади та Европи. Коли мова про українські видання, то тут треба, в першій мірі, згадати Альманахи, що появлялись кожного року, а дальше дитячі видання, як: „Козацька Дитина", „Богута-Багатир", „Кобзарева Гостина", а зокрема, видання дитячого журналу „Веселка", та врешті видання додатку до „Свободи", окремої картки п. з.: Література, Мистецтво і Розвага.

Примітка Редакції: Бажаючи відповідно „о ж и в и т и цей протокол та, беручи до уваги, що надруковані в ньому звіти вичерпують тільки частинно союзову працю звітодавців, не кажучи вже про їх найширшу загально-громадську активність, додаємо до цих звітів не тільки портрети звітодавців, але і ряд збірних фотографій з різних нагод, що в звітовому часі були використані [illegible] в „Свободі" інформаційним порядком, додаючи до цих фотографій відповідні підписи-вияснення.

ПРИЧИНИ ТРАГІЧНОГО КІНЦЯ МАДЯРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2)

тільки два стримуючі чинники.

Першим чинником був страх Москви перед можливою збройною інтервенцією Заходу, а другим — розгубленість і паніка, які заволоділи кремлівською верхівкою. Справді, з поведінки Заходу під час повстання у Східній Німеччині Москва мала майже 100-відсоткову певність, що ніхто не вмішається до її розправи зі сателітами, але Москва добре запам'ятала корейську лекцію. Тоді ЗДА заявили, що Корея не має для них стратегічного значення і забрали з неї своє військо. Одначе, вони вернулись на Корею з військовою допомогою і потягнули за собою Об'єднані Нації, хоча не були зобов'язані до цього жадним договором. Якби опісля американський уряд не зв'язав рук своєму військовому командуванню, то можна не сумніватися, що сьогодні була б Об'єднана Корея.

Крім страху перед західньою інтервенцією, на Москву впливала й розгубленість. Зі звіту Комісії ОН та зізнань очевидців знаємо, що 25-го жовтня до Будапешту приїхали Мікоян і Суслов на нараду з мадярськими комуністами. Учасники нарад були в страху та паніці. Таємна поліція, побоюючись за їх безпеку перевела їх до окремої кімнати в пивниці.

Причин до паніки було досить. Уже в перших хвилинах революції мадярська компартія почала розкладатися. 250-тисячна мадярська армія або розбіглася, або перейшла до повстанців. Совєти не мали помочі ні від одного мадярського вояка. Робітництво і молодь, на які Москва покладала великі надії, перейшли в табір революції вже на самому початку. Навіть таємна поліція, яка начисляла 100,000 членів, завела московські сподівання. Вона не перейшла до нової влади зі страху перед народним гнівом, але дала себе розбити на малі групи ,розторощувані революційною стихією.

З таких настроїв тривоги та розгублености зродилася декларація, яку 30-го жовтня 1956 р. подав московський уряд до загального відома через радіо. В ній між іншим, сказано: „Між Совєтським Союзом і соціялістичними країнами є немало промахів. Ці промахи та насильства мали тенденцію понизити засаду рівности між соціялістичними країнами. Совєтський Союз буде застосовувати ленінський принцип рівности націй, буде брати до уваги окремі прикмети кожної нації і буде респектувати національну суверенність і рівність кожної нації в економічній ділянці". Нав'язуючи до революційних подій на Мадярщині Москва заявила, що вона дала наказ совєтським військам вийти з Будапешту, щоб не завогнювати тяжкої ситуації, і що вона готова до переговорів про виведення своїх військ з Мадярщини.

Як непевно почували себе московські верховоди, коли мусіли публічно признаватися в усіх злочинах, в яких обвинувачували їх мадярські революціонери.

Приготування до війни на Суезі принесли московським комуністам полегшу та надію, що таки не прийде до західньої інтервенції навіть у формі одностайного морального осуду. Початок війни в Єгипті прямо виключив такий одностайний західній фронт супроти Москви, коли Англія і Франція проти волі ЗДА й інших членів НАТО, на свою руку почали цю війну. Московські комуністи того самого дня накинулися з цілою фурією на мадярську революцію.

Належить ще згадати, що в частині поважної американської преси появлялися твердження, часом як натяки, часом як доказані вже факти, що, мовляв, самі мадяри стягнули на себе нещастя. Вони, мовляв, не взяли до уваги своїх скромних сил, не вракували потенціялу такого гіганта, яким є Совєтський Союз, і задалеко посунули свої політичні вимоги. Ці пресові органи хвалили поміркованість Гомулки, кажучи, що він своїм реалізмом врятував Польщу від долі Мадярщини. Ці міркування ідуть врозріз з історичними фактами. Якби повстання в Польщі вибухло під час або після суезької війни, Польщу неминуче зустрінула б доля Мадярщини. Мадярська революція була б врятована, якби суезька війна почалася після відходу совєтських військ з Мадярщини. Хрущов сказав. „Ми могли роздавити Польщу, як блощицю в ліжку", але якщо він цього не зробив, то причиною було щось інше, як поміркованість Гомулки — таких дрібниць Москва ніколи не бере до уваги, полагоджуючи великі справи.

В діях мадярської революції не було нічого свавільного, нерозважного та визивного, хоч вони були вислідом більше підсвідомого відруху, як холодної розваги, на яку, проте, не було часу. Правда, мадярські патріоти не злякалися „величі та могутности" Совєтського Союзу і прийняли виклик окупанта, але тепер вже немає найменшого сумніву, що в обставинах тодішнього часу, вони вибрали правильний шлях осягнення можливого, бо йшли від одного успіху до другого, і лише дуже короткий час ділив їх від повної перемоги. Погром прийшов не з їхньої вини. Його спричинила раптова зміна політичного положення в світі, якої мадярські патріоти не в стані були передбачити і не мали сили від себе відвернути.

„Коли б пісня була державою, то Україна зайняла б перше місце поміж народами".

(Слова Берлінського часопису Б. Ц. ам Міттаг).

ПРОСЛАВЛЯЙТЕ Ж УКРАЇНУ, ЖЕРТВУЙТЕ НА ФОНД КАПЕЛІ!

(FRIENDS OF THE UKRAINIAN BANDURISTS CHORUS, P. O. Box 119, Detroit 12, Mich.)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Український Хор „Думка"

Гарячий місяць липень цього року був для нашого Товариства вперше за час існування — місяцем заслуженого відпочинку. Лише за останню половину року, (від січня 1958 р.) хор дав дві самостійні імпрези та брав участь у п'яти загальногромадських. Беручи під увагу, що більшість наших членів крім студій ще й працює та є активними членами молодечих організацій, їхню участь два рази в тижні на пробах хору можна вважати доказом великої жертвенности для ідеї плекання українського хорового мистецтва на чужині. Місяць ферій скоро минув і вже в середу 6-го серпня „Думка" зачала працювати над здійсненням запланованої Управою програми. Праці буде багато але вона „думкарям" не страшна, бо сподіємось, що вона принесе вдоволення Громадянству й виконавцям. І так, вже в неділю 14-го вересня, спільно з 64-им Відділом Союзу Українок, в Українському Селі біля містечка Бавнд Брук буде виведена етнографічна картина Ф. Колесси — „Обжинки". Для молоді, що не знає своєї Батьківщини, це буде незрівняна нагода побачити частину наших цікавих обрядів та звичаїв. Громадянство, яке живе споминами про минуле, напевно радо побачить знову призабуту картину: поворот женців з поля, господарів, що вітають їх та гостять біля хати, співи і танці.

Дещо пізніше, 29-го листопада „заграничний виступ" — концерт при співучасті значних солістів Ш. і В. Баранських в найбільшій залі міста Торонта Мессей Гол. В грудні — Товариський Вечір, з роздачею відзнак Товариства новим членам, легкою програмою, інтимним настроєм — улюблена імпреза рідні ,членів та приятелів нашого хору.

Слідуючий 1959 рік буде десятим роком існування хору „Думка" в Ню Йорку. Імпрези в тому році наберуть ювілейного „блиску". В суботу 10-го січня у величавій балевій залі Мангеттен Сентер, на сьомому поверсі, відбудеться Різдвяний Концерт і Баль; в червні прогулька кораблем, а восени Ювілейний Концерт. Крім плянування діяльности Товариства, Управа працює над проєктом створення Союзу Українських Хорів Америки. Маємо надію ,що заплянована багата й різноманітна програма зацікавить і притягне до її реалізації нових членів, яких ми радо вітаємо. Охочих стати членами Українського Хору „Думка" в Ню Йорку просимо голоситися кожної середи о год. 8-ій вечір. та кожної неділі о год. 10-ій ранком під час проби хору в Українському Народному Домі — 142, 2-га Евню, Ню Йорк.

ana

Рачестер, Н. Й.

Вияснення в справі одного допису

Очевидно, без прикростей у житті не обійтися. Такою черговою прикрістю для мене був допис у „Свободі" , 26-го серпня ц. р., мого колеги по роботі в Рачестерській філії УККА, п. Юрія Бурлаки. За цим дописом виходить, що я „скривдив ряд активних організацій і окремих осіб, які своєю працею і активністю переведення цих роковин (25-річчя голоду, А. Г.) винесли на своїх плечах". Розглянемо, чи так воно є.

П. Бурлака ставить знак рівности між словами „скривдити" і „не згадати", хоч тут є істотна різниця. Идеться в першій мірі про організацію СУМ. Так, я її не згадав, як не згадав і ОДУМ, уявляючи собі, що ці дві молодечі організації входять до Пласту. Якщо в цьому полягає „кривда", я без шкоди для своєї амбіції, щиро перепрошую СУМ ОДУМ, а також ООЧСУ, ЮСУМ, ДОБРУС і ОДВУ, об'єднані в моєму репортажі („Свобода з 1-го липня ц. р.) під загальною назвою „наші громадські організації".

Тепер щодо „кривди" пані Карабіневичевій. Крім сумлінного переказу змісту написаної нею інсценізації, є в мене такий підсумок: „Інсценізація під фаховою режисурою й при участі пані Карабіневич, справила велике враження на присутніх. Американські гості зрозуміли, чому українці так непримиренно ставляться до совєтської влади, чому відкидають найменші компроміси з нею" Помилка моя лише в тому, що я без жодного злого наміру забув згадати про авторство пані Карабіневич. Натомість у цьому вияснені стверджую, що всі інсценізації, які ставилися в м. Рачестері, належали уперу пані Карабіневич і нікому іншому.

Я міг би згадати про власну участь у переведенні тої сумної річниці, але за славою не женуся. Цікавлюся лише одним: для чого з грудки землі робити гору, а з мухи слона?

А. Галан
заступник голови філії УККА і культурно - освітній референт.

КОЗАЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ ВІДБУВ СВІЙ 1-ий З'ЇЗД

Ню Йорк. — 30-го та 31-го серпня відбувся тут І-й З'їзд Козацького Національно-Визвольного Руху, на чолі якого стоїть Головний отаман Гнат Архипович Білий. Увечорі 30 серпня відбулося освячення ікони Покрови Пресвятої Богородиці, Патронки Козацтва — копії ікони, що стояла колись у Покровській церкві Січі Запорізької. Чин освячення довершив священик - козак о. Петро Дяконов (донець). Служба Божа закінчилась „Многоліттєм" усім живим козакам, розкиданим по всьому світі, і „Вічною пам'яттю" всім тим, що загинули в боротьбі за волю й долю козачу. Після того козачий історик Г. В. Губарев виголосив доповідь на тему з історії козацтва, яка викликала живу дискусію. Зранку 31-го серпня делеґати вислухали звіти про діяльність організації КНВР в Америці, а в другій половині дня обговорили справу Козацького Національного Фонду.

З'їзд ухвалив створити фонд, який дав би можливість Проводів Руху активізувати свою діяльність і серед самих ко-

тинку. Важливою справою, яку позитивно розв'язав З'їзд, була справа Козацького Національного Дому, який ухвалено придбати в Ню Йорку або в його околиці. Козацький Дім має бути осідком Проводу Руху, в ньому міститиметься бібліотека і, по можливості, церква. На пропозицію Головного Отамана Гната Білого, з'їзд обрав спеціяльну комісію для проведення перевиборів Проводу Руху. Увечері того ж дня козаки зорганізували традиційний козачий бенкет. На бенкеті Гол. Отаман Г. Білий Голова ГУ ООЧСУ проф. І. Вовчук у своїх промовах підкреслювали необхідність козачо-українського порозуміння в боротьбі за визволення з московсько - большевицького ярма Укрїни і Козакії та за кращу долю українського і козацького народів у майбутньому. Обидві промови присутні на бенкеті козаки прийняли з ентузіязмом.

Продуценти мусітимуть довести нешкідливість хемічних додатків до харчів

Вашинґтон. — 6-го вересня президент Айзенгавер підписав закон про контролю харчів, згідно з яким продуцент мусить довести урядові контролі харчів і ліків, що хемічні додатки до харчу не є шкідливі для здоров'я консументів. Після цього можна буде продавати харчі для населення. Згідно з дотепішнім законом уряд мусів довести продуцентові, що хемічні додатки до його харчового продукту є шкідливі, і тоді на основі судової акції заборонити дальший продаж того харчу та усунути його з крамничних полиць.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Чергове число „ВЕСЕЛКИ" одержать лише ті передплатники, що вирівняють залеглість.

Галина Мазепа в Українськім Літературно-Мистецькім Клюбі в Ню Йорку

В суботу, дня 24-го серпня ц. р. в відбулася в Українськім Літ. Мистецькім Клюбі в Ню Йорку зустріч нашої визначної малярки, п-ні Галини Мазепи. Хоч про приїзд гості з екзотичної Венесуелі до Ню Йорку наспіла вістка коротко передтим, — залю ЛМКлюбу виповнило цього дня вечером коло 60 осіб із нашого мистецького, літературного і наукового світу. Гостю, яка прибула враз із своїм чоловіком інж. Вол. Ковалем і двома синами, привітав голова Клюбу проф. Сергій Литвиненко, — висловлюючи радість, що в слід за картинами, які вже не раз прикрашували залі Клюбу, — він може зустрічати їх авторку, пані Галину Мазепу.

Від імені Музею-Архіву УВАН вітав малярку проф. Вол. Міяковський. Він згадав, що саме перший Музей - Архів УВАН влаштував в 1946 р. в Авгсбургу, в Соммеркасерне виставку репродукцій творів п-ні Галини Мазепи, — а то: листівок п. з. „Українська ноша", картин різдвяних і великодних, ілюстрацій до історичної пісні про Байду і др.

Від Мистецької Кураторії УВАН вітав гостю проф. Дам'ян Горняткевич, який запросив її до домівки УВАН, щоб зазнайомитись із працею Кураторії.

Пані Галина Мазепа, — дочка пок. Ісаака Мазепи, б. прем'єра УНР з часів наших визвольних змагань — перебуває в Венесуелі, де крім своєї звичайної мистецької праці виконує картини для тамошнього дитячого журналу (не українського). Серед теплої атмосфери пройшов вечір, — у якому гостя п-ні Г. Мазепа дякувала присутнім за влаштування для неї зустрічі.

Яр. Гр.

Український Конґресовий Комітет
Відділ ПАССЕЙК, Н. Дж.

повідомляє Українське Громадянство ПАССЕЙКУ й ОКОЛИЦІ про

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
МІСЦЕВОГО ВІДДІЛУ УКК

які відбудуться

в суботу, дня 13-го вересня 1958 р.

о год. 7-ій вечора

в домівці УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в ПАССЕЙКУ.

Учасниками Загальних Річних Зборів з активним і пасивним виборчим правом можуть бути делеґати місцевих Організацій, які є членом місцевого Відділу, як також ті громадяни, які вплатили даток до УНФонду, за останні 3 роки, не менше, як 10 долярів за кожний рік.

Делеґати і постійні платники мають виказатися посвідками заплаченого Національного Датку.

Відділ УКК

ВСЯЧИНА

Українець серед папуасів

У Новій Гвінеї, величезному і дикому острові, що положений поміж Австралією і Азією, працює вже дев'ять років український лікар д-р Сірко з своєю дружиною чешкою з походження, яка опанувала українську мову і навіть пише нею літературні твори.

Місцеві чорношкірі папуаси полюбили д-ра Сірка і його дружину за їхню лікарську опіку над ними і людяну поведінку. Пані Сірко вчить папуаських дітей шити, робити гімнастичні вправи і танцювати українські танці. Недавно вийшла в світ українською мовою книжечка пані Сірко під заголовком „Літаючі самоцвіти". В ній вміщені оповідання з життя дітей-тубільців.

Як житимуть люди за 20 років?

Голова Радіової Корпорації Америки генерал Дейвід Сарноф передбачає, що в 1978 році люди пересічно житимуть по 100 років. Крім того мали б бути тоді ще такі дивовижі:

1) Людина буде летіти з користю 5.000 миль на годину безпечніше й дешевше ніж тепер по 300 миль на годину.

2) Світова телефонічна система буде передавати переклади з одної мови на іншу в розмовах між континентами.

3) Океани наче фарми будуть продукувати поживу для мільйонів людей, які тепер голодують.

4) Температура, вологість і світло в домах будуть контрольовані автоматично, згідно з бажанням людей.

5) Всю домашню працю виконуватимуть електричними машинами.

6) Люди використовуватимуть сонячну енергію для різних цілей.

7) Використовуватимуть для мирних цілей також і атомову енергію.

8) Буде дуже поширена автоматизація праці, і число годин праці буде зменшене, хоч продукція буде більша.

На основі дотеперішнього досвіду можна сумніватися, чи все те буде здійснене вже в 1978 році. Вже 13 років минуло після закінчення війни, але від того часу не дуже то змінилося людське життя.

Лист Миколи Лисенка

В особистій кореспонденції українського композитора Миколи Віталійовича Лисенка було чимало листів заадресованих до Болгарії. Зокрема він підтримував зв'язок з болгарським ученим І. Д. Шишмановим, одруженим з дочкою українського літературознавця та історика М. Драгоманова. Лисенко цікавився культурою братнього народу, його поезією, музикою.

Високо цінуючи композитора, болгарські музикознавці звернулись до нього з пропозицією взяти участь у виданні першого в Болгарії музичного журналу „Гусла". Відповідь Миколи Віталійовича редакторові була опублікована в першому номері цього журналу, який вийшов у січні 1891 р.

„Ми не знаємо лише, пише двотижневик „Новая Болгария", чи відомий цей лист українським дослідникам життя і творчости М. В. Лисенка, і тому вміщуємо його повністю:

„Ласкавий добродію...

З надзвичайним задоволенням прочитав я Вашого люб'язного листа і запрошення взяти участь в музичному виданництві „Гусла". Чим багатий, тим і радий допомогти братам болгарам. Напевно, у Вас, коїм музичних творів для фортепіяна, для голосів та інструментів, не від того будуть щоб скористатися і хоровими творами як для чоловічих голосів, так і для мішаного хору. І в цьому разі я, як керуючий протягом тривалого часу хором нашої української інтелігенції в Києві, можу стати в пригоді, надіславши партитуру хорових творів; тим більше, що у вас, хоча б і в найбільш юному товаристві для музики, мабуть, заведений хоровий гурток, який завжди може і повинен служити корисною підмогою в цілях музичної освіти. Хор вже об'єднує співучасників музичного товариства, залучаючи до розучування та виконання молодь обох статей.

Ви, сподіваюсь, не цураєтесь... (написано нерозбірливо) і в майбутніх програмах ваших вечорів та концертів народного пісенного елементу. Елемент цей особливо сильний і важливий в наших слов'янських демократичних товариствах, як допоміжне начало, що прищеплює смак до щирої народної творчости, і як матеріял, на основі котрого люди обдаровані з ласки Бога талантом та хистом, можуть вивчати, пройматися і згодом творити.

В такому напрямку я замолоду діяв у роки мого студентства в Київському університеті, скріплюючи згодом європейською наукою в консерваторії, такого і вам би радив триматися прийому, якщо бажаєте бути і в музичному мистецтві та творчості синами своєї батьківщини.

Дуже радий, що моя дрібничка потрапила на сторінки Вашого музичного журналу.

Привіт братерський і сердечне побажання на добрий початок з нашого далекого Києва Вашому журналові.

Прошу прийняти Вас і передати взаємне почуття щирої поваги шановному Вашому гуртку. Микола Лисенко.

Я був би дуже задоволений, якби зміг написати (покласти) музику до болгарських віршів. Коли такі не трудні і невеликі є у вас, — позичте; хтозна може є вдасться".

УЧАСНИЦІ ВСЕАМЕРИКАНСЬКОГО КОНКУРСУ ЗА ЗДОБУТТЯ ТИТУЛУ „МІСС АМЕРИКА"

52 красуні, що брали участь у цьогорічному конкурсі краси, який відбувався в Атлантик Сіті, Н. Дж. Вони репрезентували усі стейти і території ЗДА.

Мері Енн Моблі — „Міс Америка" на 1959 рік

Атлянтик Сіти, Н. Дж. — 7-го вересня стала „Міс Америкою" 21-річна панна Мері Енн Моблі з Брандону, Міссісіпі. Вона заявила перед 17,000 глядачів і перед мільйонами глядачів при телевізійних апаратах, що це є „найбільша несподіванка її життя" і вона з радости мусіла плакати. Мері Енн Моблі є чорнявкою 5 стіп і 5 цалів заввишки, важить 114 фунтів. Вона є членом церковного хору в Методистській церкві в своїй місцевості ,і думає студіювати та зробити кар'єру співачки. „На щастя" вона носить із собою гірчичне зерно при браслеті, який дав їй учитель недільної школи; в тім браслеті є цитат із святого письма (Матей XVII) про те ,що хто має стільки віри, як зерно гірчиці, той може гори перевертати. Нова „Міс Америка" матиме прибутків коло 75,000 долярів. Вона дістане 10,000 долярів шкільної стипендії та різні подарунки і виступатиме на телевізії.

Обидві партії зобов'язуються чесними способами вести виборчу кампанію

Вашингтон. — 3-го вересня голови Республіканського й Демократичного Крайових Комітетів Мід Алкорн і Пол М. Ботлер підписали зобов'язання чесними способами вести виборчу кампанію. Це зобов'язання склала Комісія Чесної Практики в Виборчій Кампанії, яка складається з представників обох партій. Кандидати на губернаторів, сенаторів і конгресменів є запрошені підписати цю заяву. В 1956 р. майже 70 відсотків кандидатів підписали були подібну декларацію. Голова Комісії Чесної Виборчої Практики Чарлз П. Тефт заявив, що він є свідомий того, що скептики мають сумніви щодо вартости підписів під цією заявою, але одночасно сказав, що „краще є мати щось підписане, як зовсім нічого." Під час виборів в 1956 році ця комісія дістала була 8 зажалень проти кандидатів, просила їх про виянення та надрукувала догани в місцевих часописах.

● В Нюпорті, Ровд Айленд, коли Айзенгавер вийшов із церкви, дві 12-річні дівчинки несподівано виступили з юрби людей, підбігли до Президента і поцілували його.

Сен. Поттер називає Рутера демократичним „супергенералом" в стейті Мишиґен

Гренде Репідс, Мишиґен. — Мишиґенські республіканці почали вести гостру кампанію проти голови Об'єднання Автомобільних Робітників Волтера П. Рутера і стейтового демократичного проводу, який є під повним впливом Рутера. Під час промов і резолюцій на стейтових республіканських зборах підкреслювано, що Рутер — це найбільший ворог республіканців. Сенатор Чарлз Е. Поттер заявив 1,500 делегатам, що в стейті Мишиґен панують „три демократи-мільйонери, які дістають накази від супер-генерала з червоним волоссям Волтера П. Рутера". Ці три мільйонери — це губернатор Дж. М[illegible] Вільямс, заступник губернатора Філіп А. Гарт і [illegible] стейтового демократичного комітету Ніл Стеблер. [illegible]бліканці гостро критикували демократів за підтримування злочинних елементів в робітничих організаціях та вимагали таємних виборів у спілках.

Партійні провідники закликають вояків голосувати під час виборів

Вашингтон. — Голова Республіканського і Демократичного Крайових Комітетів, Мід Алкорн і Пол М. Ботлер закликають всіх американських вояків, які мають право голосування, щоб віддали свої голоси в виборах до Конгресу, які відбудуться 4-го листопада цього року. Вони обидва видали заклики через департамент оборони, який буде переданий всім членам американських збройних сил під час Виборчого Тижня Збройних Сил, який відбудеться від 15-го до 22-го вересня. Під час того тижня члени всіх трьох родів збройних сил будуть поінформовані про виборчу техніку, кандидатів та про важливість голосування. Алкорн заявив, що „кожний голос — це голос, що рішає про справи цілої держави". Ботлер сказав, що голосування — це потвердження нашої сили і нашої віри в самих себе". Очі цілого вільного світу і наших приятелів звернені на нас під час виборів, — твердить Ботлер.

У Парижі і Лондоні репресії проти „кольорових"

Париж. — У Парижі, Марсеї і Ліоні, трьох найбільших французьких містах, проголошено поліційну годину для північних африканців, з забороною появлятись їм на вулицях від 9:30 веч. до білого ранку. У Франції живе коло 150,000 північних африканських африканців, з того числа у самому Ліоні коло 20,00 осіб. Це розпорядження звертається проти альжирських націоналістичних терористів, але воно б'є по всіх північних африканцях і тунісцях, бо всі вони становлять той сам расовий тип. Тому в Парижі поліція зупинила також туніського амбасадора й міністра торгівлі, коли вони ніччю верталися до амбасади. Правда, поліція вилеґітимувавши їх, пустила їх вільно. Альжирські терористи — пишуть коментатори — добилися свого, бо те розпорядження французького уряду заперечує проголошення де Голя, що „всі мешканці Франції — французи і всі вони, від Дюнкерки по Сагару — рівні своїми правами". У Лондоні ж знову расові антимуринські демонстрації прийняли такі розміри, що в різних часописах появились голоси з суґестіями, щоб законно сповільнити наплив чорних з Західної Індії і Африки до Англії. До англійських „малих Гарлемів" прибуло від 1945 року 200,000 муринів, які скомплікували умовини на ринку праці, помешкань і публічної безпеки і породили неіснуючу до цього часу в Англії расову проблему.

НЕ ПОЛЕГШУЙТЕ ПРАЦІ ВЛОМНИКАМ!

Ню Йорк. — Нюйоркська поліція остерігає власників домів і мешкань, щоб не влегшували праці вломникам. Двері треба замикати на ключ і на ланцюшок. Як хтось згубить ключі, то треба змінити замок. Ланцюшок повинен бути короткий. Вікна до всіх приміщень мусять бути завжди зачинені під час ночі. Окремо треба вважати на вікна, які є біля пожежної драбини, бо на них повинні бути залізні ґрати, які легко можна було б отворити під час пожежі. Добра й чуйна собака — це певна сторожа в мешканні. Не залишайте ключів під хідником і т. п., бо злодії їх там також шукають. Як вломник вже в домі, не супротивляйтеся йому.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
РОМАНА КІЩУКА,
Мшани, біля Львова. Маю листа від брата. Хто знав би його або він сам, прошу писати до:
Sophia STARIWSKA
101 Delaware Ave.
Toronto, Ont., Canada

Пошукується
АННУ КОЗЛОВСЬКУ
з дому Матійців, нар. 1890 р. в Велеів, пов. Долина, дружину Александра, замешкалу перед війною в Ню Йорку. — Belmont Ave. 104. Зголошуватися:
Mrs. Tekla JEZUSKO
2616 a Michigan Avenue
St. Louis, Missouri

ТАРЗАН, ч. 4122. Провідна нитка.

POLICE FINALLY CONTROLLED THE HYSTERICAL MOB. "THANKS, CAPTAIN -- WHAT'S IT ALL ABOUT?" ASKED JOE. "SINCE THE MURDER YESTERDAY, HALF THE TOWN HAS EVACUATED--"

"THAT MAKES OVER TWO HUNDRED DEAD IN A WEEK," SIGHED THE OFFICER. THE APE-MAN GRIMACED.

"WE CAUGHT THE LAST KILLER, AND ALL HE DOES IS BRAG ABOUT A SECRET GROUP--THE ORDER OF THE SKULLS!"

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Аж поліція приборкала охоплену гістерією юрбу. — Дякую, капітане... але в чому справа? — запитав Джов. — ... Після вчорашнього вбивства половина міста спорожніла...

— Це вже понад двісті вбитих протягом тижня, — зідхнув офіцер. Мавполюд скривився.

— Ми зловили останнього вбивника, але все, що він зробив, це хвастощі про таємну групу... орден черепів.